DOMOLJUB

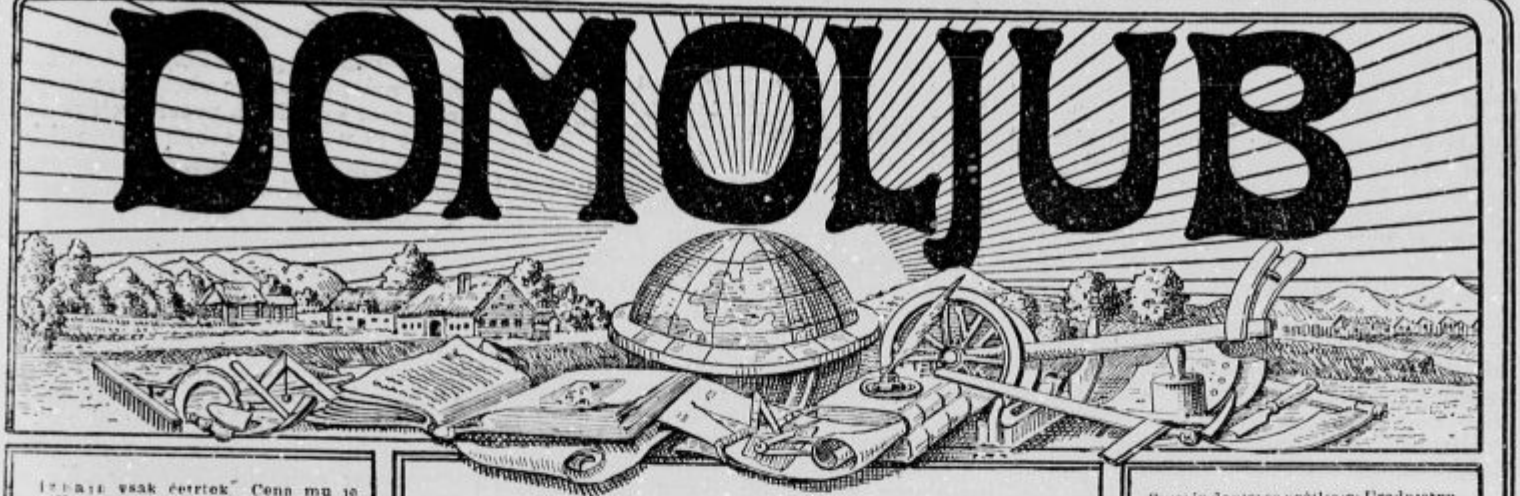

Izhaja vsak četrtek. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 4 K, za Ameriko in druge tuje države 6 K.) — Posamezne številke se prodajajo po 10 vinarjev.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“ Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 49. V Ljubljani, dne 7. decembra 1916. Leto XXIX.

Žalost in veselje.

No, kaj pa Vi pravite, Mohorjev oča? Kaj bi dejal? Žalost in veselje, kakor je rado na svetu. Žalostno je, da je moral leči cesar ravno sedaj v grob. Kako si je gotovo želel, da bi še učakal dan miru! A božja volja je bila, da je moral umreti, preden je napočil ta dan. Kako pretresljivo je, če človek premišljuje življenje našega cesarja. V uporu narodov je začel cesarovati in v strašni svetovni vojski mu je smrt potegnila žezlo iz rok. Pa še vmes toliko trpljenja. Brata so mu ustrelili, ženo zaklali, sin-edinec mu je umrl, da še sami ne vemo kako. A cesar je cesaroval in se v najhujših preskušnjah vdano pokoril sveti božji volji. To je bil mož, da nas mora biti sram, ki nam je vsako trpljenje pretežko. Imeti je moral močno vero. Saj pa tudi pravijo, kako je bil vedno sinovsko udan sv. očetu Leonu XIII., pa Piju X. in Benediktu XV. ravno tako. Ko je prejel še sedaj na zadnje na smrtni postelji blagoslov sv. Očeta, se je neki srčno razveselil in vsakemu pravil, kako je lepo, da sv. Oče misli nanj. Če se še spomnimo, kaj nam je povedal zadnji »Domoljub« o cesarju, kaj se je pod njim storilo za nas Slovence in posebej za kmeta, bomo morali imeti rajnega cesarja rod za rodom v hvaležnem spominu.

A med žalostjo se že smejejo solze veselja. Mladost na cesarskem prestolu — kdo je ne bi bil vesel? Že vladata na cesarskih dvorih cesar Karel in cesarica Cita, oba mlada, oba lepa, in prav tako dobra oba!

Cesarica Cita! Iz pobožne rodovine parmske. Prva bolgarska kraljica je bila njena teta, tista, ki ji je srce počilo, ko so ji iztrgali sina in ga dali v razkolnike. Druga njena teta je nuna, in ena sestra menda tudi. Cita! Ime preproste, a svete dekle, tako ime so dali mali Citi, in sedaj ga nosi avstrijska cesarica. Ondan, pravijo, ko je ležal rajni cesar na mrtvaškem odru, da je prišla cesarica Cita s cesarjem Karlom noter, pokleknila k rakvi in začela na glas moliti sv. rožni venec, cesar pa za njo. Pa bi človek take cesarice ne bil vesel!

Pa naš novi mladi cesar Karel! Ali ste brali njegov oklic narodom? Kaj, to so besede! Blagoslova prosi iz nebes nase in na svoje ljubljene narode in svečano obeta: »Mojim narodom hočem biti pravičen in ljubezniv knez. Spoštovati hočem njihove ustavne svoboščine in druge pravice in skrbno varovati enakopravnost za vse. Neprestano si bom prizadeval pospeševati nravni in duševni blagor mojih narodov in ščititi v mojih državah svobodo in red.« In to se že tudi čuti. Minister (Körber) je že poslal na vse gosposke pisma, kjer vsem uradnikom strogo ukazuje, da morajo biti z vsemi pravični in lepo z njimi ravnati. Zakaj, pravi, vsi narodi so krvaveli in še krvave za cesarja in domovino in občutili bi to kot grdo nehvaležnost, če se ne bi merila vsem enaka pravica. To je moška in pravična beseda! — In kateri je bil prvi važni korak novega cesarja? Šel je in prosil Boga pomoči in blagoslova. Takoj v jutro po smrti cesarja Franca Jožefa sta pristopila Karel in Cita k sv. obhajilu in tako izročila sebe, svojo vlado in svoje narode božjemu varstvu.

Posebno lepo je tudi, da se je spomnil naš mladi cesar koi, ko je zasedel cesarski prestol naših fantov na bojiščih, našega 17. polka. Cesarji imajo navado, da postavljajo polkom častne načelnike. S tem hočejo odlikovati drage jim ali zaslužne može, obenem pa tudi hrabre polke. Časih imenujejo za take načelnike tudi že cesarske prince, četudi so še majhni. Seveda dajejo takim princem najhrabrejše polke, da so princi pozneje, ko dorastejo, lahko veseli teh polkov in so jim tudi v spodbudo, češ, kdo ne bi bil ponosen, če ima take polke, a so tudi sami v spodbudo polkom, češ, če kdaj, moramo biti hrabri sedaj, da ne bomo delali cesarskemu princu sramote. Ko je cesar Karel dajal te dni nekaterim polkom take častne načelnike, se je med prvimi spomnil tudi našega polka. Videl ga je sam na tirolski in goriški fronti in zdaj so mu pred očmi vstale podobe teh fantov, samih junakov, ki so vedno v prvih vrstah, ko gre za cesarja in domovino. In pomislil je: koga bi jim dal za častnega načelnika? Tedaj je pa zagledal pred seboj najljubše in najdražje bitje, ki ga ima na svetu, svojega prvorojenca, prihodnjega cesarja, ako mu ga ljubi Bog ohrani, cesarjeviča Franca Jožefa Otona. In dejal si je: Tega dam 17. polku! Dam 17. polku takorekoč svojo ljubezen, a sinčku mojemu polk, ki se bo cesarjevič, ko doraste, na njem zgledoval in učil hrabrosti in zvestobe. In tako je cesar storil. Sporočil je armadnemu vodstvu, da je imenoval 17. polku za častnega načelnika svojega prvorojenca-cesarjeviča. To je završalo med našimi fanti: Živio cesar Karel, živio cesarjevič!

Tako, pravim jaz, je iz žalosti izšlo za nas resnično veselje. Le Bog daj, da bi se kmalu uresničilo še to, kar je cesar Karel te dni poslancem izrekel, ko so se mu prišli poklonit: Upam, da bomo imeli kmalu časten mir!

Tedenske novice.

† Cesar Franc Jožef I.

Pogrebni obredi dne 30. nov. so se izvršili po običajnem dvornem predpisu (dvornem ceremonielu). Cesarja Viljema ni bilo pri pogrebu, pač je pa bil došel dva

dni poprej s svojim spremstvom na Dunaj. Zaradi prehlajenja ni mogel čakati pogrebnega sprevoda. Na kolodvoru ga je čakal cesar Karel. Sprejem je bil izredno presrčen in ljubezniv. Oba vladarja sta se peljala z avtomobilom na Dvor. Dunajčani so ju živahno pozdravljali. — Oba cesarja sta se kmalu po dohodu podala v dvorno cerkev, kjer sta pred krsto † cesarja Franca Jožefa molila. Viljem je položil krasen venec belih orhidej na krsto. Na belem traku sta bili črki »W. V.« Zvečer ob pol 10. uri je Viljem zapustil Dunaj.

Kapucinska grobnica. Cesar Franc Jožef I. je pokopan v takozvani kapucinski grobnici, ki je zadnje domovanje Habsburžanov že od 17. stoletja.

Pri mrtvem cesarju. Naval ljudstva v dvorno cerkev je bil deloma tako velik, da je morala policija od časa do časa ulice zapreti, ker je čakala na vstop nepregledna množica. V sredo zvečer (29. nov.) je oblegalo Dvor najmanj 70.000 ljudi. Do 5. ure popoldne (29. nov.) je bilo izročenih 672 vencev.

Pogreb. Z vsem sijajem, ki ga za tako žalno priliko predpisujejo dvorni obredi, ob udeležbi vladarske hiše, zavezniških in prijateljskih držav ter zastopnikov narodov avstrijskih se je izvršil pogreb † cesarja v četrtek, 30. novembra, na Dunaju. Ta vladarski pogreb je bil vreden velikega cesarja, je bil izraz vdanosti cele Avstrije. Predaleč bi segli, če bi hoteli opisovati raznovrstnost navzočih dvornih in drugih dostojanstvenikov, vojaških veljakov, deželnih in državnih zastopnikov. — V molčeči žalosti, odkritih glav je stalo ogromno občinstvo ob vseh ulicah, koder se je pomikal sprevod.

V cerkvi sv. Štefana so bili zbrani člani Najvišje cesarske družine, člani sorodnih in prijateljskih knežjih hiš, odposlanci, ministri, tajni svetniki, dvorni uradniki, generali, člani državnih zbornic itd. Malo pred 3. uro sta dospela mladi cesar Karel in cesarica Cita s svojim dvorom. Ko se je bližal sprevod, je šel kardinal Piffl s škofi in duhovščino do glavnih vrat. Krsto so nesli v cerkev plemiči in častniki telesne straže. Ko so bile končane molitve, se je sprevod nadaljeval. Neposredno za mrliškim vozom sta šla mladi cesar in cesarica, za njima inozemski Najvišji in visoki gospodje, nadvojvode, visoke gospe in nadvojvodinje itd.

Pri kapucinih je sprejela krsto duhovščina, kjer so še enkrat truplo blagoslovili in opravili molitve; nato so odnesli krsto v grobnico. Za njo je stopal cesar Karel, potem najvišji dvorni mojster s palico in oba knežja komornika.

Po dovršenih obredih in molitvah se je podal prvi najvišji dvorni mojster s ključem cesarjeve krste h gvardijanu očetov kapucinov in mu ga izročil v varstvo.

Za vozom, ki je peljal rajnega cesarja, sta šla cesar Karel in cesarica Cita; med njima je bil cesarjevič nadvojvoda Franc Jožef Oto. Štiriletni cesarjevič je bil oblečen v belo obleko; žalobni trak je imel na levi roki. Sledili so: bavarski, saški in bolgarski kralj, nemški cesarjevič, turški prestolonaslednik, švedski kraljevič, španski infant Ferdinand, danski princ Valdemar, otroci bolg. kralja carjevič Boris, princ Ciril in princesi Evdoksija in Nadežda, saški kraljevič, bavarski in saški princi, vojvoda Filip Albert Würtemberški, veliki vojvoda badenski in saško-vajmarski in ostali nemški zvezni knezi kakor tudi zastopniki kediva Ibrahima Hilmija.

Za njimi so šli vsi nadvojvodi. Sledile so jim bavarska kraljica, saška princesa Matilda, vojvodinji Würtemberška in Parma, sestra rajne cesarice groficaTrani; nadvojvodinje, njim na čelu hčeri rajne cesarice Gizela in Marija Valerija; vnukinja rajnega cesarja kneginja Elizabeta Windischgraetz, grofica Štefanija Lonyay, soproga rajnega cesarjeviča, otroci rajnega prestolonaslednika nadvojvoda Franca Ferdinanda, bavarske in saške princese, člani rodbine Braganza in Bourbon, Liechtenstein, Hohenlohe, med njimi avstrijski veleposlanik v Berlinu; knez in kneginja Czartoryski in vojvoda Viktor Ratiborski.

Za njimi so šla inozemska posebna odposlanstva in odposlanstva častnikov.

Poleg najožjih članov rodbine so poklonili rajnemu cesarju krasne vence inozemski vladarji in posebna poslanstva; vseh vencev je bilo toliko, da so jih le mal del mogli imeti v dvorni kapeli. Vence bodo te dni položili na krsto rajnega cesarja v grobnici pri kapucinih.

Kljub velikanski množici, ki se je udeležila pogreba rajnega cesarja, se ni pripetila nobena resna nezgoda. Občinstvo se je nad vse vzorno obnašalo.

× × ×

Cesarjeva zahvala. Dež. glavar kranjski dr. I. Šustešič je prejel iz kabinetne pisarne na Dunaju sledečo brzojavko:

»Njegovo c. in kr. apostolsko Veličanstvo se najmilostiveje zahvaljuje za izraz globoke žalosti povodom smrti Njegovega Veličanstva cesarja in kralja Franca Jožefa I., ter za od deželnega odbora v imenu vsega prebivalstva izražena čuvstva zvestobe in vdanosti, kakor tudi za voščila za blagoslovljeno, srečno vladanje.« Na Najvišje povelje — kabinetna pisarna.

C. in kr. pešpolk »Cesarjevič« št. 17. Tako se imenuje sedaj naš železni pešpolk po izrednem odlikovanju novega cesarja, ki je pridelil svojega ljubljenca prvorojenca cesarjeviča Otona 17. pešpolku. Ta novica je izzvala po celi Sloveniji izredno veselje in zadovolistvo. Moštvo polka, ki se izbira iz cele Kranjske, si je pridobilo vsled hrabrosti in zvestobe najvišje zaupanje. O junaštvih in o vrlih lastnostih naših 17ih bo govorila zgodovina; o njih je poučen najbolje naš vladar, ki je sam preizkusil vrline naših mož in fantov tam v Tirolah, pa se jih je spomnil takoj prve dni svoje cesarske časti.

Srebrn rog. V seji ljubljanskega občinskega sveta se je župan dr. Tavčar spominjal veselega dejstva, da je cesar odlikoval naš 17. pp.: pridelil je svojega prvorojenca našemu hrabremu pešpolku št. 17. Župan je predlagal, da se ustanovi odlikovanemu domačemu pešpolku srebrn rog. Izključil pa tudi ni 27. domobr. pešpolka, ki se mu tudi pokloni srebrn rog. O soglasnem sklepu se je obvestila kabinetna pisarna Nj. veličanstva cesarja.

Cesar je poslal sledeči odgovor:

Dunaj. Dvorec. 30./XI. 1916.

V polnem prepričanju, da se bode domači polk, kakor že skoro dve in pol stoletji, tudi v bodoče, zvest sveti prisegi, junaško in v zavesti svojih dolžnosti bojeval za cesarja in domovino, sem imenoval svojega ljubega sina, cesarjeviča, njegovim lastnikom. Upam zatrdno, da bodo enako vrlim Kranjcem, ki stoje v slavepolnem boju ob sovražniku, tudi oni deželani, ki so ostali na rodni grudi, zastavili svoje najboljše moči v prid domovini, da z božjo pomočjo srečno dobojujemo težki boj. Pritrjujem, da sme pešpolk »Cesarjevič« sprejeti in uporabljati od mestne občine poklonjeni mu srebrni signalni rog.

Karel.

Cesar pohvalil Slovence. Ko so bili avstrijski škofje (dne 1. dec.) v avdijenci pri cesarju, je napravil sprejem na vse cerkvene kneze najglobokejši vtis. Cesar in cesarica sta sprejela poklonstvo z veliko prisrčnostjo in sta se ljubeznivo pogovarjala z vsakim izmed škofov. Ljubljanski knezoškof je omenjal, kako veselo iznenadeno je prebivalstvo na Kranjskem, ker je Nj. Veličanstvo imenovalo 17. pp. po svojem prvorojencu. Cesar je odgovoril, **da je ta polk moral posebno odlikovati, ker se je zmeraj in povsod tako izredno hrabro boril za domovino.** — Podobno se je izrazil cesar Karel tudi nasproti podpredsedniku drž. zbora, poslancu Pogačniku.

Novi cesar Karel. Kronanje v Budimpešti bo, kakor kaže, še pred Božičem. Cesar bo peljal s seboj tudi štiriletnega cesarjeviča Otona. Cerkvena slovesnost bo v cerkvi sv. Martina, prisega in udarec z mečem pa na trgu Sv. Trojice.

Mali prestolonaslednik pri pogrebu cesarja Franca Jožefa I. Dunajsko prebivalstvo je imelo v četrtek, 30. nov. prvič priliko videti malega cesarjeviča, ki je krščen na ime Franc Jožef Oto. Sedel je razkrit v cesarskem avtomobilu med cesarjem in cesarico. Srčkani zlatolasek je bil predmet obče pozornosti.

Cerkveni knezi pri cesarju. Cesar Karel je sprejel 1. decembra vse avstrijske škofe v posebni avdienci. Vodil in predstavil jih je kardinal Skrbensky.

Kranjsko zastopstvo pri cesarjevem pogrebu. Od deželnega odbora so bili pri pogrebu dež. glavar dr. Šusteršič, odborniki msgr. dr. Lampe, dr. Pegan in baron Apfaltrern. Ljubljansko mesto so zastopali dr. Triller, Iv. Kregar in Pammer.

Duhovske zadeve. Kanonično umeščen je bil na župnijo Sp. Tuhinj g. Ivan Opeka, doslej kaplan v Komendi. Premeščena sta bila gg. kaplana Ivan Črnilec iz Preserja v Komendo in Ivan Vindišar iz Semiča v Preserje.

V Bohinjski Bistrici je imelo vojaštvo in domačini skupno mrtvaško opravilo za pokojnega cesarja. Pri tej priliki so se prvič oglasili lepo ubrani 3 zvonovi. Po posebni naklonjenosti vojaške oblasti imajo v farnem zvoniku prekrasno zvonjenje.

Smrtna kosa. Dva dvorna svetnika, vpokojena šolska nadzornika v Ljubljani sta v ponedeljek, 4. decembra, hkrati ležala na mrtvaškem odru: deželni šol. nad-

zornik ljudskih šol — Frančišek Levec, in dež. šol. nadzornik srednjih šol — Frančišek Hubad. Obenem sta se poslovila od šole pred dvema letoma, obenem sta se tudi poslovila od tega sveta. Naj počivata v miru.

»Domoljubovim« naročnikom! Dodatno k zadnjemu dopisu o porabi položnic za pošiljanje naročnine pripominjamo še tole: Denar z izpolnjeno položnico naj se odda vselej na tisti pošti, na kateri se list prejema, ne na kaki drugi, ker sicer lahko nastane pri upravništvu neljuba pomota. Tako n. pr. naročnik, ki dobiva »Domoljuba« iz pošte v Škofji Loki, ne sme plačati naročnine v Selcih, ampak edinole v Škofji Loki, naročnik iz poštnega okraja Postojna naj nikar ne hodi plačevat v Razdrto itd.

Za naročnike na Ogrskem, Hrvatskem, v Bosni in Hercegovini letos ne prilagamo nikakih položnic, ker se »Domoljub« v teh deželah po novem letu ne bo mogel več naročati naravnost pri upravništvu v Ljubljani, ampak ga bo moral vsak naročiti edino le na svojem domačem poštnem uradu. Vse podrobnosti o tem mu bodo pojasnili na domači pošti, kjer sedaj list prejema.

Obisk beguncev. Goriški nadškof dr. Fr. Sedej je obiskal minuli teden goriške begunce na Moravskem.

Obrestna mera gre doli. Mestna hranilnica ljubljanska bo dajala s 1. jan. 1917 po 4%. — Ljudska posojilnica je znižala obrestno mero na 4¼%.

+ **Ljudska posojilnica v Ljubljani** podpiše V. vojnega posojila ravno isto vsoto kakor IV., namreč pol milijona kron, ki se razdeli deloma na 40letno amortizacijsko posojilo, deloma na 5½letne zakladne liste. Podpisovanje vojnega posojila je pri Ljudski posojilnici dokaj živahno, še večje udeležbe je pa pričakovati, kakor navadno ob dosedanjih posojilih, zadnji teden pred sklepom. — Za mnoge podpisovalce, posebno z dežele, obstoja velika skrb, kam naj spravijo papirje vojnega posojila, da bodo na varnem, ker jih je težje braniti, kakor navadne hranil. knjižice in jim tudi vnovčevanje kuponov dela preglavico. Tej težavi je odpomogla Ljudska posojilnica na ta način, da sprejema pri njej podpisano vojno posojilo v brezplačno shrambo ter je tudi upravlja, t. j. vnovčuje kupone in preskrbi izplačilo pri izžrebanih posojilih. S tem bo mogoče, da postane vojno posojilo kar najbolj popularno v vseh krogih prebivalstva.

Železniška nesreča. Dne 1. dec. opolnoči je na postaji Herczeghalon (Ogrsko) zavozil dunajski brzovlak v graški osebni vlak. Več železniških voz je razbitih. Med ponesrečenci je več udeležencev cesarjevega pogreba. Brzovlak je bil zelo dolg ter je imel 21 vagonov II. in I. razreda ter en salonski voz. Mrtvih oseb so našteli 67, težko ranjenih 70, lahko ranjenih 150. — Pogled na ponesrečeni graški vlak je bil strašen. V vozu, ki ga je presekal brzovlak, so bile vse osebe mrtve. Šest voz za tem je močno razdrtih, potniki pa nevarno ranjeni. Salonski voz brzovlaka in prvih 7 vozov je bilo razrušenih. V salonskem vozu se je vozil tajni svetnik, civilni guverner v Srbiji dr. Ljudevit Thalloczy, ki se je vračal s pogreba v Belgrad. Bil je takoj mrtev. Spremstvo je ostalo nepoškodovano. Pogrešajo še več odličnih oseb. Kdo je povzročil nesrečo, še ni dognano. Svetilna znamenja so kazala baje prosto pot. Morda je kriva gosta megla.

Vojaške novice.

Cesar Karel odlikoval vojskovodje in ministre. Dne 27. novembra je cesar z lastnoročnim pismom odredil sledeča imenovanja: Nadvojvoda maršal Friderik je odlikovan z velikim križcem vojaškega reda Marije Terezije. — Načelnik general. štaba Conrad je imenovan za maršala. — Veliki admiral Haus je odlikovan z velikim križem Leopoldovega reda. — Nadvojvoda Evgen je imenovan za maršala. — Vojni minister je prejel križ reda sv. Štefana; oba deželnobrambna ministra sta pohvaljena.

Nj. Veličanstvi cesar Karel I. in cesarica Cita.

Oklic vrhovnega poveljnika armade maršala Friderika.

Vojaki!

Njegovo c. in kr. Apostolsko Veličanstvo mi je podelil veliki križ reda Marije Terezije, mojega preizkušenega sotrudnika generalnega polkovnika pl. Conrada je pa imenoval maršalom.

Ta izraz Najvišje milosti velja Vam vsem, Vaši junaški vztrajnosti, Vaši zvesti požrtvovalnosti v tem težkem boju za moč in obstoj naše ljube domovine, in je Najvišje priznanje dosedanjih slavnih činov armade in mornarice. Izkažimo se vredne Najvišjega zaupanja in izpolnjujmo svojo dolžnost, dokler ne bomo priborili častnega, zmagovitega miru. Bog je bil z nami, ostal bo z nami!

Pri cesarjevem pogrebu na Dunaju je bilo večje število zastopnikov vojaštva, ki je na bojiščih. Vsak polk je poslal po enega štabnega častnika, enega poročnika in enega podčastnika; izbrali so samo take podčastnike, ki so bili odlikovani z zlato hrabrostno svetinjo. Del špalirja pred kapucinsko cerkvijo, kjer so bili zbrani zastopniki z »zlato« — je zbujal občno pozornost.

Pešpolk »Cesarjevič« št. 17. je dobil povodom cesarjevega odlikovanja polno častitk od vseh strani, osobito še od vojaških poveljnikov in generalov. Predvsem je hrabremu pešpolku častital feldmaršal nadvojvoda Evgen. — Polkovnik Hugo pl. Ventour, poveljnik polka »Cesarjevič« se

je vsem toplo zahvalil. — Poveljniku odlikovanega našega pp. »Cesarjevič« št. 17, ki je v imenu naših vojakov poslal iskren pozdrav cesarjeviču Otonu, je došla naslednja brzojavka:

Cesarjeviču, Mojemu ljubemu sinu z bojišča poslani pozdrav junaških 17ih Me je prisrčno razveselil. Vem, da bo cesarjevičeva pehota, zvesta svoji starodavni tradiciji novemu imenu delala čast. Jaz, Njeno Veličanstvo cesarica in mladi lastnik Vam pošiljamo iz srca prihajajoče pozdrave in prosimo obilega blagoslova božjega za vrli polk. Dovoljujem, da sme vrli polk cesarjevičeve pehote uporabljati od mestne občine ljubljanske darovani srebrni rog. — Karel.

Vrhovni poveljnik armade in mornarice. Nj. Veličanstvo cesar Karel je prevzel poveljstvo vseh vojnih sil armade in mornarice. Namestnik mu je maršalnadvojvoda Friderik. — Cesar je odpotoval v glavni stan. Spremlja ga cesarica Cita.

60letnico je praznoval dne 2. decembra naš vojskovodja generalni polkovnik pl. Boroevć. Ljubljanski občinski svet mu je poslal iskrene častitke.

Za božičnico našim slovenskim vojakom je dovolil ljubljanski občinski svet 4000 K.

»Kako so me rešile — karte z doma.« Župnik sedaj infanterist Hani Maierhofer piše 26. novembra z bojišča na Krasu, kako so ga slučajno rešile smrti, oziroma nevarne rane iz Celovca poslane karte: »Imel sem jih precej čez petdeset. Ko je bil alarm, sem jih zvezal z drugimi, še praznimi, katere mi je ravno poslala neka juba celovška duša — bilo jih je tudi čez petdeset — š špogatom v zavitek, katerega sem dejal potem v nahrbtnik. Ko sem se vrnil iz strašne bitke v noči vernih duš in pregledal nahrbtnik, je še tičala laška petdeset — s špogatom v zavitek, katere zadnjih kart — eno izmed teh porabljam ravno za te vrstice. — Ko bi ne bilo teh kart, bi mi vdrl laški svinec v mozeg hrbtišča. — Sedaj bom vsako karto, katero dobim od ljubih mi zafrontovcev, še z večjo hvaležnostjo sprejemal in shranjeval.«

Tretje božične pozdrave pošiljajo slovenski fantje z mrzlega severnega bojišča vsem slov. dekletom in doma ostalim. — Josip Novak, Novomesto; Ivan Lenarčič, Logatec; Ivan Smole, Šmarje na Dol.; Fr. Slapnik, Motnik; Fr. Brodar, Moravče; Ant. Košir, Gorenjsko; Jos. Bertl, Filip Topar, Fr. Mauser; Martin Saks, Šmartno pri Litiji; Ant. Glavič, Št. Vid pri Zatičini; Peter Svetič, Tanča gora (Črnomelj); Ant. Kragelj, Tolmin; Leop. Klančnik, Josip Krapež — vsi pri 30.5 cm možnarski bateriji 17. Priporočajo se tudi za dobre knjige. Vojna pošta 423. — Na karti je narisana lepa vojaška kapa.

Ruskim ujetnikom se zopet lahko brzojavi. Pristojbina znaša 60 vin., beseda 53 vin. Rabi se lahko nemški, francoski in madjarski jezik.

Pisal čez 100 kart — zastonj. Iz ruskega ujetništva se je oglasil Jakob Hafner. Po dveh letih sta prišli dve karti od njega. Že so mislili, da ga krije tuja zemlja. Žena in sorodniki so ga objokovali kot mrtvega. Pisal je namreč sestri, stanujoči v Rafolčah (okr. Brdo) na Gorenjskem, da je svoji ženi že več kot sto kart pisal, pa da ne dobi nič odgovora. Žena pa še ni prejela od njega niti ene karte. Pristavlja, da se mu nič dobro ne godi in da ujetniki tam nimajo sploh nobene veljave. Pred vojsko je bil zaposlen v tovarni na Jesenicah.

Komu znano? Terezija Levstek, Bajer 35, p. Stari trg pri Rakeku prosi obvestila, če bi bilo komu znano, kje se nahaja njen mož, Vincencij Levstik, četovodja 27. dom. pp., 3 Feldkomp., vojna pošta 53.

Malo neprilike. Dne 28. novembra je napadel oddelek nemškega zračnega brodovja vzhodno angleško obalo. Pri tej priliki je bil sestreljen en nemški Zeppelinovec, ki je padel v morje blizu Durhana. Drugo letalo je bilo sestreljeno na obali pri Norfolku. Posadka letal je mrtva.

Pozdravi. Iz rez. bolnišnice »Waltendorf« pri Gradcu: Srčne pozdrave pošiljamo znancem in prijateljem, ženam in domačim v domovini ter kličemo. Na skorajšnje svidenje! Tukaj nam je zelo dolgčas, zlasti, ker je sneg. (17. nov.) Četovodja Rud. Hatberger, Ivan Miklič, Josip Vadaja, Ivan Majnik, Sitar Josip. — Vsem znancem veselje, srečo, sebi pa skorajšno svidenje žele poddes.: Epich J., Pleško A., Zaletel F. — Vsem Slovencem in Slovenkam pošiljajo srčne pozdrave telefonisti 27. dom. pp. »Preživeli smo IX., upamo, da bomo še druge ofenzive.« Korp. Mohar. (Hvala za lepo sličico! — Uredn.) — Jakob Peternel iz Stare Oselice pozdravlja vse znance od svoje municijske kolone pri poljskem topništvu. — Srčne pozdrave pošiljamo branilci domovine s sneženih tirolskih pečin slovenski fantje 17. pešpolka Obenem se prisrčno zahvaljujemo za pošiljanje »Domoljuba«. Četovodja Ivan Koželj, Trbovlje; desetnik Smuk Ivan, Vič pri Ljubljani; Alojzij Tepina, Sp. Šiška; Ivan Kolenc, Mirna, Dolenjsko; Janko Resman, Trbovlje. Poddes. Koritnik Josip, Moravče. Pešci: Anton Dobeve, Vič pri Ljubljani; Janez Žugič, Sv. Križ pri Kostanjevici; Josip Lokar, Polhov gradec; korp. Hribar Janez, pionir, Sv. Križ, Kostanjevica; telefonist Karel Sajovic, Motnik. Z Bogom! — Pošiljamo srčne pozdrave z bojišča vsem čitateljem »Domoljuba«: Narednik Kokal Franc; desetniki: Ogris Anton, Tavčar Ivan, Vodopivec Fr., Grim Anton; poddesetniki: Jezeršek Luka, Kozjek Franc, Grašič Anton, Blatnik Jan. Vsi pri strojni puški, zdravi in veseli Vam kličemo: Na veselo svidenje po dokončani zmagi. Na zdar! — Slovenski fantje in možje pozdravljamo z visokih tirolskih planin vse Slovence in Slovenke, bralce in bralke »Domoljuba« in jim želimo vesele božične praznike, srečno in veselo novo leto: Fr. Turšič, Val. Debevc, Mihael Pungerčar, Ivan Kučič, Janez Humer, Jožef Šumlaj, Jožef Kopecky. — Pismo z bojišča! Tudi mi slovenski kranjski Janezi od 17. pp. se sedaj v dolgih zimskih večerih pri gorkih »gašperjih« spominjamo svoje domovine in svojih domačih prijateljev ter znancev. Pošiljamo iskrene pozdrave uredništvu »Domoljuba«, vsem očetom, materam, bratom in sestram, fantom in dekletom, obenem tudi vsem čitateljem in čitateljicam »Domoljuba«. Želimo vsem vesele božične praznike in srečno novo leto! Upamo, da bo prihodnje bolj srečno kot je bilo pretečeno, in zakličemo: Srečno in veselo svidenje v letu 1917! Vsem pri imenitnem pp. »Cesarjevič« št. 17 nam dobro gre, ker imamo jako izvrstne poveljnike. Četovodja Vatovec Anton iz Ostrožnega brda; desetniki: Solce Anton, Roviše pri Krškem; Janez Kovač iz Št. Ruprta na Dolenjskem; Kovač Pavel, Št. Janž; poddes. Alojzij Likar; infanteristi: Jožef Lokar, Dolnje Karteljevo; Janez Pirnat, Trzin; Žvonta Franc, Dole; Jernej Prosen, Št. Jurij; Franc Koprivnikar, Stanešič Stanko, Litija; Jožef Jakše, Roviše pri Krškem; Porovne Franc, Komenda; Tancek Anton, Tomišelj; Janez Šerjak, Ig; Janez Uršič, Krka; Florijan Černovšek, Peter Grajzar, Jožef Rogale, Franc Černik, Srednje Kanomlje. — Srčne pozdrave pošiljamo s koroških snežnikov slovenski fantje in možje vsem bralcem in bralkam »Domoljuba« v mili domovini: Četovodje Anton Bajec, Trbovlje; Martin Kunst, Polzela; Valentin Debernardi, Trst; infanteristi: Franc Strnišnik, Čemšenik; Andrej Vidic, iz Logov pri Kanalu; Jožef Arnejčič, Sv. Barbara; Jožef Petrič, Sv. Vid; Evgen Kocjančič, Salinberg v Brdih; Franc Strnišnik. — Prisrčne pozdrave pošiljamo vsem bralcem in bralkam »Domoljuba«, dekletom in fantom, možem in ženam ter starčkom cele Kranske želele, posebno pa našemu prijaznemu gričku Sv. Lenartu in loškim dekletom. Spominjate se nas o praznikih, da bi se kmalu videli zdravi in veseli. Že tretje leto Božič, ko nismo videli preljube naše kranjske domovine. Tudi letos bomo imeli žalostne praznike v teh visokih hribih. Pozdravljamo vse Kranjce: Korp. Bernik Janez. — Podpisani iz srca voščimo vesele božične praznike in srečno novo leto svojim očetom, mamicam, ženam, otročičem, bratom in sestram, sploh vsem čitateljem in čitateljkam »Domoljuba« in jim pošiljamo tisočero vročih pozdravov: Slovenski trdnjavski topničarji v Pulju: Ant. Hönigsman, Anton Valentinčič, Jožef Franceli, Janez Marolt, Franc Dacar, Ignac Ukmar, Janez Zdovc, Viktor Juriša, Jožef Polovič, Jožef Zvoljšak. — Zbrani tu v naši mali zemski koči se spominjamo lepe naše kranjske domovine, njenih deklet, žena in mož. Tretja zima je že prišla: prva v Karpatih, druga ob Soči in tretja na snežnih alpah gorenje Italije — dežele našega izdajalca. Res smo dosti poskusili, a še se ne ustrašimo krutih sovražnikov. Mi se držimo zvesto svoje priseže. Voščimo vsem bralkam in bralcem »Domoljuba« vesele tretje božične praznike in jim pošiljamo iskrene pozdrave. Naredniki Pleško Tone, Epih France. Desetnika Stele France, Drobnič Tone. Poddes. Zaletel France, Grindler Janez. Pešci: Kveder Janez, Plahuta Franc, Marješič Matevž, Spenko Tone in Kasir Tine. Na zdar! — Vsem cenjenim bralcem »Domoljuba« ter vsem slovenskim dekletom in ženam pošiljamo srčne pozdrave s tirolskih višin slovenski fantje in možje od 17. pp.: Četovodja Marolt Jernej iz Kompolja pri Dobrempolju; desetniki: Zalokar Anton, Bohinj; Jan. Snoj, M. D. v Polju, Janko Žnidaršič, Krško; Anton Nagode, Vrhnika; poddesetniki: Franc Vrhunc, Kranj; Bukovec Jožef, Bučka; Pavlin Franc, Huda Polica; infanteristi: Potokar Franc, Brezje; Glavač Ferdinand, Maribor; Peskar Anton, Leše; Jerše Ignac, Zalisc. Hren Jožef, Borovnica; Zadikar Fr., Dobrava; Kumše Jožef, Ig. — Srčne pozdrave pošiljamo slovenski lovci z italijanske fronte, kjer zvesto branimo domovino, da nam verolomni Lah ne požre lepih naših slovenskih pokrajin. Zapadel nam je že debel sneg, zato so hudi boji izključeni. Dolgčas si krajšamo, da zapojemo včasih kakšno slovensko pesem. Slovenec je rad vesel, kaj, da bi ne pel! Pozdrave izročajo: Četovodja Ivan Goropečnik, Dobrova pri Ljubljani; podlovci: Franc Kosec, Ljublana; Žugič Franc, Hrastje pri Cerkljah; Franc Čečko, Zagrad pri Celju; patruljni vodjet Martin Gracner, Medlog pri Celju; Ivan Prosen, Polhov Gradec; lovci: Brenčič Franc, Vrhnika; Fr. Ponikvar, Črni pri Sv. Gregoriju; Franc Rojc, Retje, Loški potok; Mihael Palovič, Bušča vas; Jožef Rogel, Voklo.

Razne novice.

Veseli glasovi. Švicarski listi pišejo, da je imel španski poslanik zadnji čas opetovano razgovore s papežem. V Vatikanu se čuje, da se je papež Benedikt lotil novega dela za mir in sicer v zvezi s španskim kraljem Alfonzom in ameriškim prezidentom Wilsonom.

Prehranjevalni urad na Dunaju je jel poslovati 1. dec. 1916. Prebivalstvo pričakuje od novega urada pač veliko, toda sedanjih zalog ni moč pomnožiti; urad bo skrbel le za modro razdelitev živil ter skušal dognati zaloge, ki bi bile na razpolago.

Med cesarjevimi dediči je tudi telesni lakaj goriški Slovenec Peter Kušterle, rojen v vasi Bača pri Podbrdu. Služil je svoj čas pri vojakih, nato je bil sprejet med dvorne orožnike, ker je nad 1 m 80 cm visok. Pozneje je prišel k cesarju Francu Jožefu za dvornega lakaja. Njemu in še ene-

mu telesnemu slugi je baje zapustil pokojni cesar četrt miljona kron.

Zmota ali kaj? Vodstvo rudnika v Seegrabnu na Zgor Štajerskem je dobilo z Ogrskega vagon klobas. Tehtale so 10.000 kilogramov in bile vredne 100.000 K. Preiskava je dognala, da so bile klobase pokvarjene; zakopati so jih dali v zemljo. Ljudje so jih pa odnašali in uživali, ne da bi zboleli. Komisija je dognala, da večina ni bila pokvarjena, a ljudje so jih ponoči že polovico odnesli.

Posebnost. Dočim tožijo, da se je letos krompir deloma zelo slabo obnesel, smo dobili z Bučke (Jermanvrh) obvestilo, da je imel tam neki posestnik sila lep krompir ter so posamezni gomolji tehtali po kilogram.

Ženske sprevodnice. Na južni železnici (proga Dunaj—Trst) je nastavljenih, kakor pišejo, 120 ženskih sprevodnic. V službi so baje zelo vestne in natančne.

Nemške zahteve. Nemški radikalci se jeze, ker minstr. predsednik Koerber ni maral potom § 14. uveljaviti nemških zahtev glede nemškega državnega jezika, kakor tudi ne rešiti vprašanja glede avtonomije Galicije, da ne bi poslanci iz Galicije več pripadali avstrijskemu državnemu zboru.

Blaga dosti, samo v pravih rokah ga ni. V Budimpešti so poslali nekaj za delavce preoblečenih stražnikov v V. mestni okraj, kjer so imeli razni veletržci skrite cele zaloge masti in svinjine. Policija je prišla tako na sled tej zvijači. Prišli so mestni komisarji, ki so našli cele vagone špeha in masti. Dognalo se je tudi, da so trgovski špekulanti prodali do 100 vagonov masti v inozemstvo in sicer v sodih s krivo označbo. — Oblast je sedaj zaplenila vse skrite zaloge.

Monte Carlo ob vojski. Življenje v Monte Carlo tudi za časa vojne ni izumrlo. Očividec pripoveduje, da je tam sedaj še živahneje nego v mirni dobi. V igralnih dvoranah je skoraj vedno gneča; namesto avstrijskih in nemških podanikov se vrte ob mizah francoski, angleški, ruski in belgijski častniki. Lastnik igrališke palače Edm. Blanc ima obenem več velikih tvornic za orožje na Francoskem in Italijanskem.

Cene v Monte Carlo so seveda znatno poskočile. Temu so največ krive razkošne Parižanke, ki prihajajo v tako obilnem številu v Monte Carlo, da dostikrat niti stanovanja ni dobiti.

Papeška palača v Avignonu. Najznamenitejše poslopje v Avignonu na Francoskem je pač papeška palača; a vojska tudi tej ni prizanesla. Spremenili so jo v bolnišnico ter naselili vanjo vojake s fronte. Ker se pa zgradba — kakor sploh poslopja, ki se jih je polastila francoska vlada — ni popravljala, se je zgodilo, da so se neko noč, ko so utrujeni vojaki spali, vdrli stropi. Pokončanih je bilo več vojakov, veliko je bilo pa težko ranjenih.

Angleška mladina. V tovarnah za municijo na Angleškem je zaposlenih 20.000 dečkov pod 14. letom.

Pregled po svetu.

Hrvatsko-slovenski klub je imel 28. novembra dve seji na Dunaju. V prvi je predsednik dr. Korošec dal izraza sožalju skupnega kluba povodom smrti cesarja Franca Jožefa. Poudarjal je med drugim: Naša sveta katoliška vera, ki je najlepši biser slovenskega in hrvatskega ljudstva, je imela v pokojnem vladarju globokoudanega pripadnika in zvestega zaščitnika. Povsod je kazal svoje versko prepričanje, vsikdar se je priznaval kot veren sin naše skupne matere svete katoliške Cerkve. Zato pa je bila ljubezen in zaupanje našega katoliškega hrvatsko-slovenskega ljudstva do Njega vedno tako neizmerno velika, udanost neomajljiva. Čeprav še žalujemo za svojim prejšnjim vladarjem cesarjem in kraljem Francem Jožefom, je vendar naša ugodna dolžnost, da se že danes javno poklonimo tudi njegovemu nasledniku, Njega Veličanstvu cesarju in kralju Karlu I. in ga spoštljivo pozdravimo. Z neomajanim zaupanjem zre hrvatsko-slovenski narod v novega vladarja ter mu poklanja svoja udana in zvesta srca. Z njim je božja Previdnost podelila starodavni, častitljivi habsburški monarhiji zvestega variha svete katoliške Cerkve, močnega zaščitnika vdov in sirot, dobrega očeta ubogih in zatiranih ter pravičnega vladarja vsem narodom monarhije. — V drugi seji so se pretresale narodnopolitične zadeve, potem aprovizacija, begunsko vprašanje idr.

Državni zbor. Če se otvori avstrijski državni zbor, bo cesar pred obema zbornicama prisegel na ustavo. Potem se bo zbornica konstituirala. V prvi seji se izvrši žalna izjava po umrlem cesarju. Med tem časom se bo ministrski predsednik pogajal s strankami. Prvo meritorno zasedanje bi bilo vsled vojnih razmer zelo kratko. Na vrsto bi prišlo poročilo o odredbah, izdanih s § 14. ter njih naknadna odobritev; dalje volitve delegacij, razprava o aprovizaciji, ureditev poljskega vprašanja, pogodba z Ogrsko, davčne predloge. — Poslancem se določi baje z ozirom na draginjo pavšalni znesek in sicer vsakemu po 8000 K na leto.

Predsedstvo državnega zbora se je poklonilo 1. dec. cesarju. Navzoči so bili dr. Silvester, Romanczuk, Pogačnik in Jukl.

Poljsko kraljestvo. Po prvem ognjevitem navdušenju se je pričelo stvarno razmišljanje o novem kraljestvu. Časopisi poročajo o številnih zborovanjih, kjer se zahteva poljska vlada, poljski državni jezik, poljska narodna vlada, ki ima pravico vpoklicati poljsko armado itd. Tudi poljski židi so se oglasili s svojimi zahtevami o narodnih pravicah. Židi so nervozni, ker se bo osnovala zares katoliška država, ki naj bi bila za šibo svobodomiselnim ložam. Upati je, da se bo na položenem temelju trezno in modro zidala stavba močne Poljske.

Vojaška službena dolžnost v nemškem parlamentu. Dne 29. nov. je razpravljala zbornica v Berlinu o vojaški službeni dolžnosti. Vsi govorniki so poudarjali potrebo nove postave, ki razteza vojaško obveznost v istem zmislu in obsegu, kakor avstrijska.

Homatije na Grškem. Kraljeva vlada je odgovorila admiralu Fournetu, da ne izroči orožja. Kralj je naročil poveljniku I. armadnega zbora, naj skrbi za red in naj izvaja odpor proti temu, da bi ententa zasedla grška javna poslopja. — Dne 1. dec. se je razvila v Atenah rabuka. Sporazumovi in grški vojaki so se večkrat sprijeli; pokali so celo topovi, ragljale strojne puške. Streljanje je trajalo do polnoči. Grškim vojakom so se deloma pridružili civilisti. Ententa je izkrcala čete. — Sporazum je zaplenil grške ladje v francoskih in v pristaniščih entente, kar dokazuje, da je Grška blokirana.

Dvojna vlada. Na Grškem vlada kralj Konštantin, zraven njega pa tudi Venizel. Ta položaj pač ne more biti trajen, ker oba izvršujeta vladno oblast. Sv. sinod je imel sejo, v kateri se je izrazilo spoštovanje in priznanje škofom onih revolucijonarnih krajev, ki se niso pridružili venizelističkemu rvanju. To je toliko, kakor obsodba Venizela.

Pred katastrofo. Iz Carigrada pišejo, da je le vprašanje časa, kdaj se proglasi na Grškem republika. Angleški in ruski poslanik sta se preselila v Solun; le francoska diplomacija je ostala v Atenah. — Venizelos je napovedal vojsko tudi Avstriji, Nemčiji in Turčiji. No za take šale se ne zmenijo niti časopisi, ki to širokoustnost Venizelovo komaj omenjajo.

Svetovna vojska.

Topovski ogenj na Krasu. — Prva romunska armada strta. Zvezne čete pred Bukareštom. Tretjina Romunije že zasedene. Ogromne množine vojnega plena. — Ruska razbremenilna ofenziva v Karpatih.

ITALIJANSKO BOJIŠČE.

Topovski boji. Listi pišejo, da nameravajo Italijani novo ofenzivo; to se da tudi sklepati iz velikih priprav Italijanov in iz mnogoštevilnih poletov sovražnih letalcev. Zadnje dni se je res precej povečalo topovsko streljanje na Krasu; zlasti na južnem delu Krasa noč in dan grme topovi.

RUSKO-ROMUNSKO BOJIŠČE.

Prva romunska armada strta. Po bojih pri Sibinju na Sedmograškem se je bila prva romunska armada umaknila v Karpate; od tu so jo zavezniške čete potiskale vedno proti dolini Valahije, pri Targuiu pa je bila popolnoma premagana in predrta ter se je v velikem neredu umikala proti vzhodu. Njen poveljnik Stratilescu jo je z novimi rezervami kmalu izpopolnil in je sklenil, da se iznova postavi v bran ob reki Argesul, jugovzhodno od mesta Pitesti. Svojim četam je dal povelje, da se morajo braniti do zadnjega moža in da bo vsak takoj ustreljen, ki bi začel bežati. Toda vse to ni moglo dvigniti hrabrosti pobitih čet. Naše in nemške čete so napadle so-

vražnika z veliko srditostjo, ga premagale in prodrle njegovo bojno črto. Zavezniki so zasedli Pitesti in pode sovražnika proti Targovištu.

Tudi severno od tod, v dolini reke Dambovita in južno Kampolunga je bil strt sovražni odpor. Naši so zasedli mesto Kurtea de Arges, osvojili mesto Kampolung in prodirajo od tu proti vzhodu in jugovzhodu.

V srednji Valahiji je podila nemška kavalerija sovražnika. Pri mestu Kaesti, ob železnici, ki pelje v Bukarešt, se je sovražnik zopet uprl našemu prodiranju. Toda njegov odpor so nemško-avstrijske čete kmalu strle in Romune zapodile.

Pred Bukarештom. V južni Valahiji in ob Donavi so bolgarske in nemške čete pod Mackensenom prodrle pred Bukarešt. Bolgarske čete so prodirale ob Donavi, nemške pa ob cesti, ki pelje iz Aleksandrije v Bukarešt. Prekoračili so reko Niaslov in dosegli reko Argesu. Tu so hitro zbrali Romuni od vseh strani rezervne čete in se vrgli jugozapadno od Bukarešta na zaveznike, toda po srditem boju so bili vrženi v Bukarešt. Zavezniki stoje sedaj tukaj kakedveuri od glavnega mesta Romunije. Severozapadno od tod so pa že prekoračili reko Argesu in groze, da odrežejo Bukarešt od čet, ki se bore severno od glavnega mesta.

Krog Bukarešta se sedaj razvija velikanska bitka, v kateri se bo odločila usoda romunskega glavnega mesta. Ako zavezniki prodero severno od Bukarešta, potem se morajo Romuni odločiti, ali bodo branili svoje glavno mesto, ali pa ga bodo izpraznili.

Bukarešt je ena največjih trdnjav na svetu. Utrdbeni pas okrog mesta je dolg 70 km. Romuni so pa zgradili preveliko trdnjavo z ozirom na svoje moči. V Bukarештu bi morali pustiti brambo okrog 200 tisoč mož, to je tretjino vse svoje armade, ki bi bila obkoljena in obsojena k brezdelju.

Več kot ena tretjina Romunije zasedene. Ako pogledamo na zemljevid, čisto lahko izračunimo, da so zavezniki zasedli več kot eno tretjino romunske države.

Velikanski plen v Romuniji. Uradna poročila javljajo, da so zavezniške čete zaplenile: pri Turnu Severinu 28 častnikov, 1200 mož, 3 topove, 27 naloženih municijskih voz in 800 naloženih voz živeža in drugega materijala; pri zgornji Aluti je sovražnik izgubil nad 400 ujetnikov in pet strojnih pušk, pri Kampolungu so ujele bavarske čete 1200 Rusov in zaplenile 7 topov, nemška konjenica je zajela 29. novembra zopet nad 1200 mož, 10 topov in 3 strojne puške, Mackensenove čete so zaplenile do 30. novembra 2500 Romunov, 45 topov, 7 strojnih pušk in mnogo municije. V bitki pri Pitesti 1. decembra je izgubil sovražnik na ujetnikih okrog 6200 mož in 49 topov, 2. decembra pri Kaesci pa 2800 ujetnikov in 15 topov.

Tudi živil so zavezniki mnogo zaplenili. Riževa polja še niso vsa požeta; vse to bodo pospravili zavezniki. Vsled hitrega bega Romuni niso mogli uničiti dosti živil; naši so zajeli cele črede živine, mnogo žita in petroleja. Do 28. nov. so zaplenili naši 1970 železniških voz, 10 lokomotiv; na Donavi 6 parnikov, 79 ladij vlačilnic, 16 jih je bilo naloženih z ječmenom in ovsom.

Ruska ofenziva v Karpatih. Da bi rešili Romunijo propada, so začeli Rusi v Karpatih z veliko ofenzivo. Na 300 km dolgi črti, od Jablonškega prelaza pa do jugovzhodnega kota Sedmograške so začele ruske in romunske čete napadati avstrijske čete pod poveljstvom generalov Arza in Kövesa. Najhuje napadajo pri Babi Ludovi, v Gozdnih Karpatih, pri Dorni Vatri in pri Trotusu. Rusi napadajo po svoji navadi v velikanskih množicah, zato imajo pa tudi strašne izgube. Njih napadi so bili povsod odbiti, le tu in tam so osvojili kako našo postojanko, v več krajih so jih pa že vrgli naši protinapadi nazaj.

V Dobrudži so se zrušili vsi napadi Rusov na bolgarske in turške čete.

BOJI V MACEDONIJI.

Sovražniki nadaljujejo svoje srdite napade na postojanke Bolgarov in Nemcev severno od Bitolja. Več njihovih napadov je bilo krvavo odbitih. Samo en dan so pri vasi Grunište odbili šest sovražnih napadov. Najhujši boji se vrše za višino 1248. Sovražnik je večkrat skušal z bobnečim ognjem streti odpor Bolgarov, toda vse zastonj. Pred bolgarskimi postojankami leži na stotine sovražnih mrličev, samo pred enim bataljonom so jih našteli 3000.

BOJI NA FRANCOSKEM.

Na Francoskem bojišču nobene izpremembe. Vrše se neprestani topovski in manjši pehotni boji, ki pa ne prineso sovražniku nobenega uspeha.

Divja Barbka.

(Božena Němcova. — Posl. A. Z.)

(Dalje.)

Ne le v najhujši vročini, marveč tudi v hladni polnoči je bila Barbka večkrat pod milim nebom. Poleti je spala navadno nad hlevom pri odprti lini, in vendar je nikdar nič ni prestrašilo. Nekoč, ko je bila na paši in je slonela pod drevesom kraj gozda, Lišaj pa je dremal tik nje, se je spomnila na pravljico o popotniku: kako si je zaželel, da bi bil bogat graščak, ki bi vzel za ženo lepo princesinjo; kako se je v ta namen hotel zapisati hudemu duhu, ako bi mu izpolnil to željo. V tistem trenutku, ko mu je to na misel prišlo, je baje že stal hudobec pred njim...

»Kaj bi si jaz zaželela, ko bi se tako naenkrat prikazal pred menoj?« se je vprašala samo sebe, božajoč Lišaja po glavi. »Hm,« se je nasmehnila, »jaz bi ga naprosila, naj mi podeli takšno čudno ruto, ki bi me napravila nevidno, ako bi jo dela na glavo in ako bi rekla: naj sem tam ali tam, da bi tam tudi takoj bila. Potem bi nemudoma hotela, da sem pri Liziki.« In mislila je, dolgo mislila. Ali vse je bilo tiho, niti drevo ni zašumelo. Končno pa je kakor v nekem polsnu in v neki nepremagljivi radovednosti tihoma zaklicala: »Ti črni!« — Toda nič ni bilo. — Potem glasneje — in še glasneje, da je daleč odmevalo: »Ti črni, ti črni!« — Med čredo je vzdignila glavo domača kravica Črnka. Ko se je glas razlegel še enkrat, se je odločila od črede ter poletela vesela proti dekletu. Ali v tem je skočil Lišaj pokonci in jo hotel po svoji dolžnosti zavrniti; Črnka je ostrmela, Barbka se je pa zasmejala. »Pusti jo no, Lišaj, pusti! Revica je ubogala misleč, da jo kličem.« Poskočila je, pobožala Črnko po vratu in posihmal ni več verovala v pravljice o pohajkujočih hudičih.

Pri gozdu, par sto korakov onstran reke, je bilo pokopališče. V večernih urah ljudje niso nič kaj radi hodili v ono stran, kajti veliko pravljic je krožilo o rajnih, ki baje ondi opolnoči razsajajo. Barbka je pa hodila tja tudi ponoči in nikdar se ji ni pripetilo nič strašnega. Torej ni verovala, da bi rajni vstajali, hodili ljudi strašit in plesat na svoje grobove.

Ako so šli vaški otroci v gozd po jagode ali brinje, in če je kdo zagledal kačo, so takoj vsi pobegnili. Ako je kača celo vzdignila glavo in pokazala jezik, takrat so vsi bežali do vode, da so bili tam prej, kakor kača, s tem so preprečili — tako so menili — njeno škodljivo moč. Barbka ni pobegnila nikdar, ni se bala niti hudega bika, kaj šele kače ali škorpijona. Ako ji je ležala kača na poti, jo je odgnala; ako se ni pustila odgnati in se je branila, jo je ubila; ako ji pa ni bila napoti, jo je pustila pri miru. Kratko in malo: Barbka ni poznala ne strahu, ne bojazni; niti ko se je bliskalo in treskalo, ali ko se je burja togotila nad vso dolino, se Barbka ni zmenila za to. Čisto nasprotno! Ko so vaščani zapirali okna in vrata, ko so prižigali sveče in strahu trepetajoč molili, naj se Bog ne jezi nanje, takrat je Barbka najraje stala med vrati, da bi laglje opazovala nebo nad seboj. Jakec ji je večkrat dejal: »Jaz ne vem, dekle, kako moreš gledati v nebo, ko se Bog jezi.«

»Prav tako me veseli, kakor če se Bog smehlja,« je odgovorila. »Poglejte le, oče, oni žar; opazujte, kolika lepota je v teh črnih oblakih!«

»Ne kaži!« je zavpil Jakec, »da ti strela ne odbije prsta! Kdor se ne boji nevihte, se tudi Boga ne boji; ali tega ne veš?«

»Lizika iz župnišča mi je enkrat brala lepo knjižico; tam je bilo zapisano, da se nam ni bati nevihte kakor neke božje jeze, marveč v nevihti moramo le občudovati božjo moč. Gospod župnik vedno pridiguje, da je Bog skrajno dober, zgolj ljubezen; — odkod bi pa to bilo, da bi se na nas tako pogosto jezil? Jaz ljubim Boga, in zato se ne bojim njegovega poslanca.«

Jakec ni rad veliko govoril in je pustil Barbko pri miru. Toda sosedje, ko so opazovali neustrašeno dekle in videli, da se ji nikdar ne zgodi nič hudega, so bili tem bolj utrjeni v veri, da varuje tega otroka neka nadnaravna moč.

Razen očeta sta jo ljubila samo še Lizika in Jožek, njena tovariša. Jožek je bil cerkovnikov sin, Lizika je bila nečakinja

gospoda župnika. Jožek je bil deček drobne rasti, bledoličen, rusolas, prostosrčen, toda zelo plah. Barbka je bila za glavo večja kakor on, in pri tepežu se je Jožek vselej skril za njeno krilo. Barbka pa se je zanj vsakokrat odločno potegnila zoper fantaline, pri katerih bi drugače sam ne bil nič opravil. Zato ji je bil Jožek hvaležen ter ji je nosil suhega sadja, vsako soboto pa belih oblat. Neko nedeljo, ko je bila Barbka še majhna, jo je pripeljal na dom; hotel ji je namreč pokazati svoj oltarček in kako zna posnemati gospoda pri oltarju.

Pri vseh kmečkih hišah so bila vrata na zapah; v župnišču so bila hrastova vrata z železjem obita ter večinoma zaklenjena. Kdor je hotel v župnišče, je moral potegniti zvonček. Pri cerkovnikovih so imeli tudi zvonček kakor v župnišču, in poredni vaški fantje so pogosto, ko so tam mimo šli, potegnili za žico do zvončka, da je zaklenkalo; cerkovnikova žena se je pa hudovala. Ko jih je pošteno opsovala, so za njo vpili: »Ježibaba, ježibaba!« — Ko sta nekoč Barbka in Jožek vkup stopila med vrata in je v veži zaklenkalo, je prihitela cerkovnikova žena ven in se je zadrla s hripavim glasom: »Kaj pa to semkaj vlačiš?« — Jožek je ostal kakor oparjen; pobesil je oči in molčal. Barbka je tudi pobesila oči in molčala. Ali za cerkovnico je pritekel tudi maček, in zagledavši Lišaja, je začel grbančiti hrbet, prhati in iz očes so mu sršele iskre. Lišaj je začel renčati, potem je zalajal in se zaletel v mačka. Ta pa je skočil pod omarico; ko je Lišaj silil tudi tja, je skočil na polico med piskre. Tam je bil zavarovan, ali od jeze mu je stala vsaka dlakica pokonci. Naposled je tudi cerkovnik prilomastil domov, in ko je zagledal dva srdita sovražnika ter razdraženo ženo, se je raztogotil tudi on. Zavpil je na otroka: »Poberita se mi v kraj s to mrcino!« Barbka si ni dala dvakrat ukazati; poklicala je Lišaja, ki ga je cerkovnik še pošteno ošvrknil s palico, in bežala, kakor bi za njo gorelo. Zaklicala je: »In ko bi mi ponujal cerkovnik svojo junico, ne pojdem več tja!« In tudi ni šla, čeravno jo je Jožek dostikrat prosil in obljuboval, da jo bo mati rada gledala, ako pusti psa doma. Ni šla, ne! In od takrat je izgubila vse spostovanje do cerkovnikovih, razven do Jožka. Vedno si je mislila, da je cerkovnik malodane enak gospodu župniku in se ga je močno bala, saj je hodil oblečen v cerkvi kakor duhovnik in v cerkvi je imel vse pod svojo oblastjo. Ako je tam dal kakemu razposajenemu paglavcu klofuto, ni smel niti črhniti, in kadar so sosedje imeli opraviti kaj pri gospodu župniku, so se vselej ustavili poprej pri botru cerkovniku. »Ta cerkovnik gotovo veliko velja,« je menilo dekle; ali od tistega časa, ko ji je tako grdo pokazal vrata in ošvrknil Lišaja, da je cvileč šepal po treh nogah, od tistega trenutka si je vedno mislila, kadarkoli ga je videla: »Ta-le cerkovnik pa tudi ni kaj prida.«

Čisto drugače pa je bilo, kadar je Lizika vzela Barbko s seboj v župnišče, in to je bilo navadno vsak četrtek in vsako nedeljo. Ko je zvonček v veži zaklenkal, je dekla odprla vrata, pustila dekletce noter, kajpada tudi Lišaja, s katerim je domači pes živel v prav lepi slogi. Dekletci sta šle tiho v sobo za posle in splezali na peč, kjer je imela Lizika svoje igrače in punčke. Gospod župnik, že star gospod, je navadno sedel za mizo; pred seboj je imel tobakero in teman žepni robec. Navadno je čital brevir in bral časopis. Kadar je bil prost, mu je Barbka hitela poljubit roko, on pa jo je pobožal po glavi, rekoč: »No, si že pridna. Le pojdite se igrat, dekletci!« — Tudi kuharica Pepca, sestra gospoda župnika, je bila pridna. Z Barbko se ni razgovarjala dolgo, čeravno je s sosedami rada pokramljala; a vselej ji je pa dala velik kos kruha z medom. (Dalje.)

Slike in črtice z bojišč.

Pismo iz Galicije.

(Piše poročnik Jože Barlè.)

Bojno polje, 25. nov. 1916.

Kakor strela iz jasnega neba nas je zadela žalostna vest telefonske žice: »Cesar Franc Jožef I. mrtev!« Zakrvavelo je srce vsakega državljana. In kako ne, saj nam je zastalo očetovsko srce, ki je za nas bilo 68 let. Gledali smo nanj kakor na preroka; njegove besede so nam bile svete, in sedaj — ga ni več! — Šepetaje je šla med moštvom vest od ust do ust: »Naš car je umrô,« nihče se ni drznil izreči glasno, kakor bi se bal, da s tem razžali nekaj skrivnostno velikega. Potrti so hodili momci naokrog, in če si jih vprašal zakaj, so ti odgovarjali: »Našeg otca nema više!«

A za nekaj dni je prišel ukaz po žici — ukaz, da ponovimo prisego neomajne zvestobe novemu cesarju — Karlu. Hura — imamo cesarja — imamo cesarja-vojaka! Imamo cesarja, ki je kot vojak sam izkusil težave in napore vojaškega življenja na fronti. Sam poln mladostnega navdušenja je ob vsaki priliki bodril svoje vojake; kolikim je sam pripel na prsi hrabrostno odlikovanje in jim prijateljsko stisnil desnico. — Zato je kakor električna iskra prešinila čete: »Imamo cesarja — Karla!«

* * *

Prisega! V rano jutro pred solnčnim vzhodom — zaradi sovražnih letalcev — so se jela zgrinjati krdela, oddelek za oddelkom, k poljski kapelici. Vsi — častniki, kompanije, tren, sanitета, pionirji, saperji! Stali so po redu: Hrvatje, Nemci, Mažari, Čehi, Slovenci, Rusini, Romuni — v velikem četverokotu, sredi kapelica. Ravno je izza hribov posijalo zlato solnce, ko je pristopil vojni kurat k oltarju. — Po sv. maši je imel na zbrano vojaštvo krasen nagovor v hrvatskem in nemškem jeziku. Opominjal jih je na svetost in neprelomljivost prisege — opozarjal, naj ne samo z utsnicami, ampak s srcem in voljo izrečejo svoj: »Prisegam«. — Nato je polkovni poveljnik zaprisegel častnike. Glasno in zatrdno smo poklonili svoje življenje in svojo kri na oltar cesarju in domovini! — Zatem moštvo! Do neba je oril klic: »Zaklinjam se Bógu svemogućemu — — —«! Vsaka narodnost je prisegala zase. Kot edini slovenski častnik sem zaprisegel Slovence. Ni nas bilo veliko — samo majhno krdelce, a čvrsto in krepko je odmeval naš: »Prisegam!« Glasovi kakor od jekla, vsaka beseda — silen udarec! Taki smo Slovenci!

Po prisegi cesarska pesem — prvič novemu vladarju! Vse je pelo, vsak v svojem jeziku: Hrvat, Slovenec, Čeh, Nemec, Mažar, Romun — a kljub temu je bila čudovita harmonija. Prepričan sem, da ni bilo nikogar, ki ne bi bil želel s celim srcem: Bog ohrani in blagoslovi našega novega vladarja Karla, da bi nam v miru, blagostanju in sreči vladal dolga, dolga leta.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, in jih obrestuje po 4 1/2% brez kakega odbitka.

Uradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Gospodarske stvari.

Gospodarski in tržni pregled.

Je težko živeti. Na Dunaju in v drugih mestih so poskusile tovarne in razna društva napraviti svojim ljudem skupno kuhinjo, da bi si na ta način zagotovili dobre delavce. Za te kuhinje so dobili zadostne hrane od vlade. Družine teh delavcev so pa še vedno dobivale določene množine moke in drugih živil. To je pa razburilo druge ljudi, zlasti reveže, ki niso zadosti dobili, češ, »zakaj imajo ti predpravice, ko smo mi še večji reveži«. Skoro gotovo se bodo morale te kuhinje opustiti. — Nekatera mesta imajo za največjo silo še moke, drugod jim že prav trda prede. Večinoma dobivajo na teden 1/4 kg moke in nekaj malega kruha. Pri tej hrani, ko tudi zabele in mleka primanjkuje, je seveda težko živeti. Kdor more, gre na deželo, da izmoleduje pri usmiljenih srcih kosček kruha ali kako drugo živilo. Zdaj je čas, da si tisti, ki imajo, kolikor mogoče pritrgajo, da ne bodo reveži po mestih preveč stradali.

In zopet prešiči. Dober mesec poprej kakor druga leta so začeli ljudje riniti prešiče naprej. Najboljšim gospodarjem krme že zdaj primanjkuje. Po novem letu bo le še malo prešičev ostalo. Mast bo redka, kakor je zdaj laško namizno olje, ki se na Nemškem plačuje kilogram po 34 mark = 45 kron.

Skrbeti bo treba za mlade prešičke spomladi. Po sedanjih izkušnjah se je letos do sedaj več kakor polovica manj živali za pleme porabilo, kakor druga leta. Mladiči bodo spomladi še veliko dražji, kakor so bili letos. Še je čas. Voditi treba, kolikor mogoče veliko svinj. Domača reja je vedno najboljša.

Kdo je delal »gšefte«? Ko so lani Ruse izgnali iz Bukovine, je bilo v deželi še obilo živine, ki se je prodajala kilogram po 80 do 90 vin. Vlada je dala monopol za nakup živine deželnemu kulturnemu svetu. Toda razni mogotci tujega imena so se znali izogniti vladni naredbi in so živino še naprej sami kupovali. Prekupci so vreli od vseh krajev v ta raj divje špekulacije. V tistem času so iz Romunije na tihem in tudi očito pripeljali na tisoče glav živine v našo državo. Vlada je celo deželno mejo razdelila na tri dele in dala izključno pravico za nakup romunske živine od Iskanija do Kornolunu Natanu Kraftu, ki je imel mlin v Seretu, in Natanu Fliegler, bankirju v Černovicah. Drugi del od Sučave do Novosielice je dobila ogrska banka za parceliranje, tretji zadnji del je dobil Izidor Burgrau, trgovec v Gurahumori. — Ti trije podjetniki so dobili okoli 400 nakupovalcev, ki so preplavili romunske meje. Med vsemi temi ni bilo niti enega kmeta in niti enega, ki bi imel z živino popred kaj opraviti. Najbolj znani so postali: Abraham Diker, Hajm Volf Kamil, Abraham Herš Gutman, Icig Gelder, Natan Korn, Izrael Bleiberg, David Sonenklar (Solnčnosvetli), Fajvel Šapira, Herman Atlas, Zaharija Löw, Zankel Kraft, torej sami pristni ..... Navadno so ti prekupci zaslužili po 15 do 30% pri vsakem nakupu. Nekateri so v par mesecih prihranili čez 100.000 K. Romunske goveje živine so spravili najmanj 50 do 60 tisoč glav v državo. Zraven je bilo še neizmerno število konj, ovc in prešičev. Trije veliki podjetniki so sami zaslužili čez 10 milijonov kron. Vojaštvo in civilne oblasti so jim vso živino plačale po 3 K vsak kilogram. Oddajali so le za gotove cene, kolikor je nižje kupil, je bilo njegovo. Lani so naši pred Rusi zopet izpraznili Bukovino. Kmetje so morali pred sabo gnati vso svojo živino, okoli 30 do 50 tisoč govedi. Krme ni bilo, živina je hujšala. Ubogi reveži so se bali, da bodo vse izgubili in jim bo živina vsaki čas poginila. Ti prekupci so padli zdaj na kmete in pokupili za slepo ceno govejo živino. Razen 5000 glav, katere je kupil deželni kulturni svet, je šlo vse skoz njih roke. Skupni dobiček te lahke kupčije je znašal le za velike podjetnike do 30 milijonov kron, za male prekupce pa še prevej več. Ni znano, če je bil kateri obsojen zaradi navijanja cen.

Nizozemski sir. Na Nizozemskem so trgovci nakupili velike množine sira. Angleška vlada se je domenila z nizozemsko, da bodo dobivali Angleži sir 100 kg po 60 do 70 nizozemskih goldinarjev. Trgovci so mislili, da ga bodo na Nemško prav lahko po 100 gld. prodali. Zdaj je nemška centrala za nakup sira določila, da ne plača več, kakor Angleška. Trgovci bodo pri siru precej izgubili. Angleži bi radi pokupili ves nizozemski sir, da bi Nemci nobene hrane ne dobili. Zdaj zahtevajo od Nizozemcev še 7 milijonov kilogramov sira, katerega jim pa ti ne morejo dati. — Nizozemska vlada se je nadalje domenila z Angleško, da bodo Angleži iz Nizozemske dobili: 25 odstotkov vsega masla, ki bo šlo na tuje, 75 odstotkov zgoščenega mleka, 50 odstotkov — to je polovico vse govedi, ovac in prešičev, 25 odstotkov krompirja in 15 odstotkov sira.

Zaradi hrane so Angleži tudi v zadregi. O pšenici smo že poročali. Veliko so jim prejšnja leta zalegle morske ribe. Leta 1913/14 so ujeli 24,852.000 kutsev morskih rib, to je 1248 milj. kg. Lani le 8,675.000 kutsev, torej skoro trikrat manj. Letos bo najbrž še slabše. Ribe so se podražile za 118 odst. Če je stala prej riba 1 K, stane zdaj 2 K 18 vin. 100 kg krompirja je veljalo leta 1914 5.1—6.1 M. to je 5—7 K. Danes stane 1 q 22.5—25.2 M., čez 30 K. Zdaj bo dala Indija 40.000 vagonov pšenice za Angleže, Francoze in Lahe. Nekaj bo že, pa vendar premalo. Na Laškem jih tudi zelo skrbi, kako bo s hrano. Vse turščice so pridelali le 19.5 milj. q, za 10 milj. q manj kakor lani. Kje se bo vzela polenta? Imajo pa na Laškem še veliko neobdelanega sveta. Vlada je obljubila 50 lir nagrade vsakemu, ki obdela ha takega sveta.

Na Nemškem se prodajajo debele gosi po 100 K. Bogatini, ki so napravili veliko vojnega dobička, ne vprašajo nič, koliko velja blago. Plačajo vse, kar se zahteva. 1 kg gosjega mesa stane 12 M. — Tako meso je bilo nekdaj tam ljudska hrana, zdaj ga dobe le še bogatini. Pri nas je menda ravno tako.

Deteljno seme. Vlada je dala odredbe zaradi prodaje semenske detelje. Kmetu se plača 2 K 75 vin. za 1 kg deteljnega semena, če je v semenu še predenica, in 5 K 50 vin. za popolno čisto blago; proda se onemu, ki bo sejal, v plombiranih vrečah. Pri nas bi mogla to kupčijo prevzeti le Kmetijska družba.

Razno. Švicarji imajo 40.000 vagonov za razno blago v laških in francoskih pristaniščih. Toda prevoza blaga jim nočejo dovoliti. Blago se kvari v primorskih mestih. Na dan znašajo stroški le za vzdrževanje tega blaga četrt mil. fr. — Na Francoskem je pomanjkanje premoga vedno večje. Več tovarn je moralo že delo zaradi tega ustaviti. Lahi so morali več sto mil. lir zlata na Angleško poslati, da so jim dali premog, živila in vojne potrebščine. — Iz naše države je šlo več sto milijonov skozi Švico na tuje za ženski lišp. Bogate dame so zlasti diamantov veliko nakupile. Ker zlata zdaj ni, morajo z bankovci plačati. Ti imajo pa zdaj na tujem manjšo vrednost. Tako se vedno bolj množi zaradi nepotrebnih stvari dolg naše države v inozemstvu.

* * *

Pojasnilo glede prometa s prešiči. Ker se razširjajo različne napačne govorice, da se bodo prešičerejcem pobrali vsi prešiči ter se jih bo pustilo samo toliko, da bo vsak prešičerejec imel 6 kg masti za vsakega člana svoje družine, moremo na podlagi informacije od merodajne strani izjaviti, da se kaj takega ne namerava, kakor sploh ne zasilna rekvizicija, dokler se dobi zadosti prešičev potom prostovoljnega nakupa. Vsled tega lahko vsak prešičerejec svoje prešiče za lastno uporabo kolje. Preveč prešičev za lastno uporabo klati, pa bi itak ne bilo umestno, in sicer glede na občno korist, kakor tudi glede na lastno korist prešičerejca, ker se prešiči zelo lahko drago prodajo ter mora prešičerejec vendar tudi imeti nekaj denarja za svoje druge potrebščine. Prešičerejci naj gledajo v svojo in ljudsko korist, da prešiče kolikor mogoče dobro izrede, potem bo res kaj masti na razpolago.

Mešana krma za konje. »Deželno mesto za krmila« naznanja, da je bil drugi vagon te krme tudi hitro oddan. Sedaj ima dobiti še tretji vagon, ki se je nakazal z Dunaja že meseca septembra. Iz tega se vidi, kako počasi se dobavijo krmila od zunaj. Mešano močno krmo dobiva iz tvornice za krmila v Perneggu na Štajerskem, ki na ponovno dreganje še do danes ni mogla izvršiti naročila. V zadnjem času je promet zaprt, tako da tudi iz tega vzroka ne more priti do potrebne krme.

Kofetarji po kavarnah si bodo tudi morali post napovedati, kajti od 11. dec. dalje po kosilu ne bodo smeli postrezati s kavo ne po kavarnah, ne po gostilnah in ne po hotelih, ampak samo zvečer od 8. do 10. ure in zjutraj do desetih.

Štiri milijone. Upravni odbor Mestne hranilnice ljubljanske je sklenil, da podpiše štiri milijone K petega vojnega posojila in sicer v 40letnih odplačljivih zadolžnicah.

Žepne rute iz papirja uvajajo v Ameriki. Ljudem so se zelo priljubile, ker so poceni. Ko se tak robec umaže, ga je treba kajpada zavreči.

Veliko srbske živine so spravili sedaj na dunajski trg; meso te živine se prodaja po mesnicah kg po 5 K.

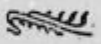

Denar — varnemu in plodonosnemu prometu!

Poljedelski minister grof Clam-Martinic je izdal za kmečko prebivalstvo krepak poziv, naj se pridruži podpisovalcem **V. vojnega posojila.** Med drugim poudarja tudi to-le:

Petič kliče država svoje državljane, da ji zaupajo svoj razpoložljivi denar, da more srečno dovesti do konca boj za obstanek monarhije. Varnost in korist tega državnega posojila je bila v javnosti že temeljito pojasnjena. Le eno naj še dodenem, kar je vzvišeno nad vsak dvom: da vsak milijon vojnega posojila zvišuje vrednost vsakega milijona našega denarja. Od gospodarskega vzdrževanja je odvisna zmaga. Da pa moremo gospodarsko prebiti moramo financielno vzdržati.

Domovini, ki jo naši junaki branijo s svojo krvjo, moramo dati na razpolago svoj razpoložljivi daner, da more vojno dovesti do častnega miru. Ne da se tajiti, da je vojno gospodarstvo tudi kmetu prineslo dohodke, ki mu omogočajo, da se v višji meri, nego bi bil drugače mogel, udeleži podpisovanja petega vojnega posojila. Pa je tudi vsakogar patrijotična dolžnost, da dá v vojni pridobljena sredstva v čim največji meri državi na razpolago.

* * *

V Ljubljani se je ustanovilo »Kranjsko **društvo za podpisovanje vojnega posojila«.** Namen temu društvu je, omogočiti svojim članom, da se udeleže podpisovanja z malimi doneski in sicer tako, da podpisujejo skupno.

Društveni delež znaša samo 50 K, ki se pa lahko plača v devetih zaporednih mesečnih obrokih, od katerih znaša prvi (obrok) 10 K, vsi ostali pa samo po 5 K. Na ta način je omogočeno, da vsakdo lahko pristopi kot član in se udeleži V. vojnega posojila.

Za vse podpisane in plačane deleže bo društvo podpisalo V. vojno posojilo, ki ga bo upravljalo brezplačno, ob koncu svojega delovanja bo pa izročilo svojim članom v višini vplačanih deležev kose V. vojnega posojila v obliki 40letnih, 5½% amortizacijskih vojnih zadolžnic.

Na željo onih posameznih članov, ki podpišejo najmanj 20 deležev, je pripravljeno društvo kupiti 5½% zakladne liste V. vojnega posojila po kurzu 96%, dočim znaša uradni kurz teh zadolžnic 96·50%.

Vsak vstopivši član pa ima seveda pravico plačati takoj pri pristopu vse podpisane deleže v gotovini, kar je zanj tem boljše, ker se mu ne računajo zamudne obresti od posameznih pozneje vplačanih obrokov.

Rok za podpisovanje poteče 16. dec. 1916.

* * *

Pravila, oklice, priglasnice i. dr. pošilja društvo na željo vsakemu brezplačno.

Za sodelovanje so naprošeni župnijski uradi, občinska predstojništva, šolska vodstva, denarni zavodi. Vse dopise je treba nasloviti na »Kranjsko društvo za podpisovanje vojnega posojila,« Ljubljana, Šelenburgova ulica 7, II. nadstr., soba 27. (Hotel pri Maliču.) Prijave se sprejemajo vsak delavnik od 9.—12. ure.

Da je naša vojska še nadalje kos svoji veliki nalogi, mora biti preskrbljena z dobro hrano, obleko, obutvijo, orožjem in municijo. Tudi rodbine v vojno poklicanih ne smejo trpeti pomanjkanja. Da krije vse te potrebščine, se obrača država vnovič do požrtvovalnosti svojih državljanov, ki bodo s podpisovanjem tudi sebi koristili.

Kakor je kranjsko prebivalstvo doslej vedno dokazalo svojo zvestobo do cesarja in domovine, tako tudi to pot ne bo zaostalo pri podpisovanju 5. vojnega posojila za drugimi narodi in kronovinami. S tem bomo pripomogli do čimprejšnje slavne zmage in do častnega in trajnega miru.

Tedenska pratika.

Četrtek, 7. decembra: Sv. Ambrozij, škof. († 397.)

Petek, 8. decembra: Praznik brezmadežnega spočetja Marije D.

Sobota, 9. decembra: Sv. Leokadija, dev. in muč. (†304.) — Sv. Peter Forier. († 1640.) — Sv. Sirij, šk. — Sv. Valerija.

Nedelja (II. adventna), 10. decembra: Ev. o Janezu Krst. v ječi. — Praznuje se god sv. Evlalije, dev. in muč. († 304.)

Ponedeljek 11. decembra: Sv. Damaz, papež. († 384.)

Torek, 12. decembra: Sv. Epimah, muč. — Sv. Sinezij.

Sreda, 13. decembra: Sv. Lucija, dev. in muč. († 304.) — Sv. Otilija, dev.

Četrtek, 14. decembra: Blaž. Andrej Bobola. († 1657.) — Sv. Spiridion.

* * *

Solnce vzhaja ob 7. u. 50 m., — zahaja ob štirih.

Luna polna 9. dec. ob 1. u. 44 m. popoldne.

Sv. Lucija.

Znana svetnica, a manj znano njeno življenje. Doma je bila v Sirakuzah na Siciliji. Izmlada Bogu vdana je napravila že v zgodnji dobi obljubo vednega devištva, vendar pa tega ni razodela svoji materi Evtihiji. Ko jo je torej hotela mati dati za ženo nekemu odličnemu poganskemu mladeniču, je bila Lucija v zadregi ter je zavlačevala zaroko, kolikor je le mogla, med tem je pa pridno molila ter prosila Boga, naj ji pomaga. Pomoč ni izostala. Evtihija si je nakopala tako hudo bolezen, da je vsa zdravniška pomoč odrekla. Lucija ji pa prigovarja, naj zaupa na Boga in na priprošnjo blažene device Marije in mučenice sv. Agate.

Z vso gorečnostjo pobožnega srca je molila Lucija in prosila zlasti slovečo svetnico Agato v Kataniji, naj pomore. Ko jo je vso trudno premagal spanec, se ji je prikazala sv. Agata v družbi angelov, ter ji je govorila:

»Lucija, sestra moja! Kaj želiš od mene? Glej tvoja vera in tvoje zaupanje je pomagalo materi. Zdrava je. Bodi ti znano, da si s svojim devištvom napravila Bogu v svojem srcu prijetno stanovališče!«

Mati je polna hvaležnosti do Boga dovolila svoji pobožni hčerki, da sme v devištvu živeti ter dajati vbogajme, kolikor drago; mladenič pa, ki jo je hotel vzeti za ženo, jo je v slepi jezi naznanil poganskemu sodniku, da je kristjana. Ta jo je hotel izročiti najhujšemu duševnemu mučeništvu; toda nobena moč je ni mogla spraviti z mesta, še celo voli ne, ki so jih upregli. Slednjič jo da sodnik vreči v ogenj in politi z oljem ter smolo, a ni bila nič poškodovana. »Prosila sem,« je rekla, »naj bi mi ogenj ne škodoval, da bi s tem vernim odvzela strah pred trpljenjem, nevernim pa pogum za preklinjevanje.« Končno so ji vrat prebodli z mečem. Vendar je mogla pred smrtjo še govoriti in prejeti sv. popotnico.

Ako se prehladimo, nastopajo po udih razni »prehlaj. strupi«, ki nam povzročajo boli. Kadar se preveč utrudimo, napravijo se v udih »utrujev. snovi«, ki ovirajo delavnost mišic. Prvi kakor drugi se naglo preženo in napravijo brez učinka, ako se roke in noge masirajo s Fellerjevim bol lajšajočim, mišice in kite krepilnim rastlinskim esenčnim fluidom z zn. »Elsa-fluid«. Predvojne cene: 12 steklenic pošilja franko za 6 kron lekar E. V. Feller, Stubica, Elsatrg št. 16 (Hrvatsko). Priporočajo ga številni zdravniki in v nad 100.000 zahvalnicah. (u)

To in ono.

Vabljivo. Ameriški bankir Farson, znan milijonar, je bil razglasil po časopisih, da je pripravljen zapustiti v oporoki milijon dolarjev dekletu (ne preveč mlademu), ki bi hotelo v njegovi hiši služiti ves čas kot sobarica; poleg tega bi dobivalo še bogato plačo.

Kajpada bi morala dotična sobarica biti vzor mladenke po mislih Farsona. Kot potrebne je naštel Farson te-le lastnosti: Deklica mora znati vzorno servirati, gostom že z oči brati, kaj potrebujejo, se ne sme nikdar pusto držati, izogibati se mora vseh predomačih izrazov; biti mora modra in prebrisana ter vedeti, da je samo služkinja. Proti tujcem ne sme nikdar govoriti o domačih razmerah in zadevah; snažno in čedno mora biti opravljena, znati mora dobro kuhati ter biti spretna vratarica. Svojo obleko si mora znati sama narediti.

To so nekatere zahteve bogatega Kreza. Ponudb ne bo manjkalo; če bo pa katera mogla biti kos vsem tem idealnim zahtevam, je pa veliko vprašanje.

Nagrobni napis. Nekje na južnem Bavarskem se nahaja na grobu starega župnika naslednji napis:

Pred menoj ste napravili krstno obljubo,
o ne prelomite je!
Vsadil sem vam vero v srce,
o ne izgubite je!
Pridigoval sem vam o zapovedih,
o ne prelamljajte jih!
Odvezoval sem vas grehov,
o ne zapravite milosti!
Kazal sem vam pot proti nebesom,
o ne izgrešite je!
Blagoslovil sem vaše zakone,
o ne žalite se med seboj!
Vaše otroke sem rad imel,
o ne zanemarite jih!
Blagoslavljal sem vaše mrtve,
o ne pozabite jih!
Sedaj sem sam tu pokopan,
o ne pozabite name!
Pred sodbo se moram zaradi vas zagovarjati,
o nikar se ne pogubite!

* * *

Tudi izgovor. Oče: »Povej no, Maks, kako je to, da zmeraj tako slabo spričalo domov prineseš?« — Maks: »Vidite, to je tako: Preveč nas je, in preden pride vrsta name, so dobra spričala že proč.«

Otroška razlaga. »Jaz bi pa rada vedela,« pravi Marijica, »iz česa je luna?« — Tonček ji pojasni rekoč: »Iz ničl. Saj lune sploh ni, ampak to je le okence v nebesih, in skozi to okence gleda ljubi Bog, kaj otroci delajo.«

Krivde, da bi otrok ali kak bolnik hiral brez vsake pomoči, pač nihče noče prevzeti na svojo vest. Slabotnim, suhim, bolehavim otrokom da Fellerjevo pristno dorševo olje naglo ojačenja, večje teže in nove odporljivosti proti boleznim. Slabokrvni, škrofulozni otroci in odrasli radi zaužívajo to olje, ker je popolnoma brez duha in brez okusa. Doječim materam pomnoži hrano in da nove moči. Predvojne cene: 2 steklenici za 5 K pošilja franko lekar E. V. Feller, Stubica, Elsatrg št. 16 (Hrvatsko).

Najnovejše z bojišč.

Bitka za Bukarešt je najvažnejše dejanje sedanjega bojevanja. Zmaga naših zaveznih čet ob reki Argesu v dneh do 3. dec. je odločilne važnosti. Bojev so se udeleževali tudi avstrijski mejni lovci in baterije. — Pod pritiskom težkih izgub so Rusi v nedeljo ustavili napade na severovzhodni črti Sedmograške in Karpatov; najbrže pošljejo del čet na južno mejo Moldavije. — Naše zvezne čete so se v zmagovitih bojih tako držale, da jih ni moč prehvaliti; premagali so silovite pohode. Bogata dežela in zaplenjena živila olajšujejo preskrbo čet. Krvave izgube romunske armade so sila velike. Ujetih je bilo nanovo čez 8000 Romunov. Plen na blagu in vojnih potrebščinah je ogromen in nepregleden.

Vprašanja in odgovori.

M. B. — Domžale. Razložite te stvari županstvu, ki bo prošnjo priporočilo, ako ste upravičeni do podpore za dotično deklico. Ako podporna komisija prošnjo zavrže, ne vemo nobenega sveta, ker zoper odlok te oblasti večinoma ni priziva.

J. Resse, Westfalen. Prošnjo in razmere, zlasti to okoliščino, da živite v obljudenem industrij-

škem kraju, naj potrdi ondotno županstvo ter jo predložite še enkrat domačemu okr. glavarstvu, kamor spadate.

Listnica uredništva. Vse, ki jim ne moremo ustreči, da bi sprejeli tožbe čez lahkomišljene osebe v naš list, prosimo, naj take domače težave in neprijetnosti razlože gg. župnikom. Uredništvo zasebnih zadev ne more in ne sme obešati na veliki zvon, ker se večina bralcev tudi za to ne zanimlje.

Dobre knjige.

Ker so Katoliški bukvarni ceniki pošli in med vojsko ne more tiskati novih, bomo, da olajšamo našim odjemalcem naročevanje, v vsaki številki »Domoljuba« imenovali nekaj knjig, ki se pogosto rabijo. Cene se razumejo s poštnino vred: Koledar za slovenske vojake 1917, vezan K 1.40; Kubična knjiga za trgovce z lesom. Obsega rezan, tesan in okrogel les vse debelosti, računan na čevlje in metre. Cena vezani knjigi K 5.40; Regally, Sodne pristojbine po cesarskem ukazu z dne 15. septembra 1915. K 1.—; Novi hitri računar, tretji natis. Praktična knjižica, ki ima vse, kar je v kupilu in prodaji potrebno že zanesljivo izračunjeno. Cena vezani knjigi K 1.50; Pengov, Živinorejci in vojna ali kaj in kako naj pokladamo živini ob času vojske, 90 vin.; Govekar, Dobra gospodinja, K 3.20; Derganc, Spolna nevarnost 20 vin.; Postojinsko okrajno glavarstvo K 1.90; Komatar-Šarabon, Zgodovina in geografija Avstro-Ogrske K 3.90.

Ljudska knjižnica. Na podbudo mnogih, da bi nadaljevala Katoliška bukvarna z izdajanjem »Ljudske knjižnice«, ker primanjkuje pripovednega berila, naznanjamo, da je to med vojsko nemogoče, da se pa dobe še vsi dosedaj izdani zvezki s silno zanimivimi povestmi, katerih je velika izbira n. pr.: Sienkiewicz, Skozi pustinje in puščavo, K 2.80; Haggard, Roža sveta, K 2.80; Haggard, Dekle z biseri, K 2.20; Conan Doyle, Znamenje štirih, 60 vin.; Dostal, Darovana, 60 vin.; Sienkiewicz, Jernač Zmagovač; Detela, Malo življenje, K 1.90; Šenoa, Zadnja kmečka vojska, K 1.60; Finžgar, Gozdarjev sin, 20 vin.; Detela, Prihajač, 90 vin.; Jirasek, Pasjeglavci, K 2.20; Alešovec, Kako sem se jaz likal, K 3.60; Dolžan, Iz dnevnika malega poredneža, K 1.40; Alešovec, Ne v Ameriko, K 1.50; Coloma, Janez Nevolja, K 1.

Loterijske številke.

Trst, 29. novembra: 76, 51, 5, 40, 56.
Dunaj, 2. decembra: 18, 27, 64, 52, 49.

SKRIVALNICA.

Šnops spet zmešal je Jernača!
Ko domov pijan se vrača,
mlad mu fant ne da miru;
se norčuje brez strahu.
Jernej grozno se huduje:
»Kdo se meni posmehuje?
Vse sem plačal, primaruh!
Če sem pil ga, sem pa suh!«
A ne najde zabavljača;
skrit je kakor zvita kača.
»Kaj? Kje Kdo mi pa zabavlja?
Kdo mi tukaj pot zastavlja?«

Fellerjev blagodelni, oživljajoči fluid iz rastlinskih esenc z zn.

„ELSA-FLUID"
odstranja
bolečine v udih

Predvojne cene: 12 steklenic 6 kron prosto poštnine, lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elzatrg 16 (Hrvatska). — Čez 100 000 zahvalnih pisem in zdravniških priporočil.

Kupim vsako množino
jedilnega korenja
tudi cele vagone. Ponudbe na
J. Auguštin, Ljubljana Trdinova ul. 2/III.

Ženske lase
mešane in rezane kupujem na drobno in debelo ter plačam najvišjo ceno. V zalogi imam lasne kite izgot. od 5—30 K. — Barvo za lase in brado znamka: **Kraljica vseh barvil** zanesljiva in neškodljiva. **Hair Petrol** sigurno sredstvo proti izpad. las in proti luskinam. Zdravniško priznano. **Burgit:** za odstranitev kurjih očes in trde kože.
Naročila: **IVAN SVETEC,** vlasuljar. **Novomesto.** Nasproti rotovža.

Avtomatična past
za podgane **K 5·50**, za miši **K 4·00**, lovi brez nadzorstva do 40 živali v eni noči, ne zapuste nikake sledi in se same zopet nastavijo. Past za ščurke **„Rapid"** vjame na tisoče ščurkov v eni noči, po **K 3·70**. Povsod najboljši uspehi. Mnogo zahvalnic. Pošilja se po povzetju ali proti predplačilu. Poštnina 80 v. Izvoz. tvrd. **Tintner, Dunaj III., Neulingg 26-8**

Vaši prašiči
morajo biti kmalu debeli in tolsti, krave morajo dati več mleka, kokoši več jajec, ako jih krmite redno s
Barthelovim klajnim apnom
primešanim h krmi. 5 kg za poskus K 4·50 od Dunaja, 50 kg za K 36 od zaloge Maribora proti predplačilu. Cene neobvezne.
Miha Barthel & Co.
Dunaj, X/1. Siccardsburg 44. (Tvrd ust. 1781)

Izdelovanje in največja zaloga
kilnih pasov
(bruh-bandov)
Trebušni pas od K 5, 7, 9 do 20; kilni pasovi od K 4, 5, 6 in 8; pasovi za obe strani podvojene cene, pasovi za otroke od K 1·60 do 4. — Zaloga klyst in gumija za babice in bolnice, gumijeve nogavice in blazine. Umetne noge, roke itd. Za gosp. zdravnike zalo a vsakovrstnih instrumentov.
Za obilna naročila se priporoča
K. PIOTROWSKI, Ljubljana
33 Sv. Petra cesta (Levčeva hiša) št. 33.
Po konkurenčnih cenah. Vprašanjem po pošti naj se priloži znamka.

SIROLIN "Roche"
Prsne bolezni, oslovski kašelj, naduha, influenci.
Kdo naj jemlje Sirolin?
1. Vsak, ki trpi na frajnem kašlju. Lažje je obvarovati se bolezni, nego jo zdraviti.
2. Osebe s kroničnim kataroom bronkijev, ki s Sirolinom ozdrave
3. Vadušljivi, katerim Sirolin znatno olehča naduho
4. Skrofuzni otroci, pri katerih učinkuje Sirolin z ugodnim vspehom na splošni počutek.

Se dobi v vseh lekarnah K 4.-

100 litrov domače pijače osvež., slastne in žejo gaseče si lahko vsak sam napravi z majh. stroški. V zalogi so: ananas, jabolčnik, grenadinec, malinovec, muškatni hruševec, poprovi metovec, pomarančevec, prvenčevec, višnjevec. Neuspeh izkl. Ta dom. pijača se lahko pije poleti hladna, pozimi tudi vroča mesto ruma ali žganja. Sestavine z nat. navod. stanejo 10 K franko po povzetju. Za ekonomije, tvornice, večja gospod., delavnice itd., neprecen. vredn., ker to delavca sveži in ne upijani in njegova delazm. nič ne trpi.

Jan. Grolich, Engel-Drogerie, **Brno 641,** Moravsko.

Priporočamo cenjenemu občinstvu edino domačo tvrdko

IGN. VOK

špecijalna trgovina šivalnih strojev in koles Ljubljana, Sodna ul. 6, katera ima po ugodnih cenah in obrokih od strokovnjakov priznano najboljše šivalne stroje v Evropi in to so „PFAFF" v veliki izberi in zalogi.

10letna pismena garancija!

Pouk o vezenju vsak čas brezplačno. Pridni posredovalci se iščejo.

Kašelj — bolezni na pljučih!!!

„Certosan", izborno, okusno, od prem. mnogih zdravnikov in bolnikov celega sveta hvaljeno po prof. dr. Coole izdelano rediilno sredstvo za pljuča, zdravi temeljito in naglo kašelj, težkoče pri dihanju, hripavost, zaslezenje, razkužuje pljučne tančice, povapni event. tuberkulozne bacile, s čimur se odstranja katar v pljučih, razjedajoče znake jetike (mrzlico, nočno potenje, oslabelost, krčeviti kašelj itd.) odstranja težke boli, ki se pojavijo pri pljučnih boleznih kot posledica boljšanja. — Certosan pospeši poleg tega izredno zvišanje teže in ojačenje živcev, je torej primerno kot sredstvo za odebelitev.

Cena velike izvirne steklenice: 6 K. Dobi se v lekarnah. Ako se ne dobi na mestu, naj se naroči pri glavni zalogi: **Lekarna Jos. v. Török, Budapest VI., Király-utca 12 D.**

Kraniska deželna podružnica v Ljubljani,

n. a. fed. živil. in rentne, preb. in jamst. zavarovalnice

sprejema zavarovanja na doživetje in smrt, otroških dot, rentna in ljudska, nezgodna in jamstvena zavarovanja.

Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije. Udeležba na dividendah pri živilenski zavarov. **že po prvem letu.**

Stanje zavarovanj koncem 1914 K 173,490 838 —
Stanje gar. fondov koncem 1914 K 48,732 022·76
V letu 1914 se je izplačalo zavarovancem na dividendah čistega dobička . . . . **K 432.232·60**

Kdor namerava sklenili življenske zavarovanje veljavno kakrati za vojno zavarovanje, naj se v lastno korist obrne do gerilmenstva ... podružnice.

Prospekti zastonj in poštnine prosto.

Sposobni zastopnik se sprejmejo po najugodnejšim pogoji.

Marije Terezije cesta 12.

Naročajte sobotnega „Slovenca"

Razširja te „DOMOLJUBA"!

Za vse, ki se sami brijejo!

Pogoj za naglo, prijetno in brezhibno britje je dobra britev; najdražji aparat nič ne koristi, če je rezilo slabo. Sedaj najboljša britev je brezdvomno 2804 takozvana **„Fürstenklinge"** Ta čudovito nežno brije, kot po baržunu; rezilo traja izmed vseh najdalje, ker je vsak komad brušen na roko; prikladna je za vse aparate kot gilete itd. **1 tucat „Fürstenklinge" (24 rezil) K 5·—** izboren, masiven, posrebren brivski aparat v zelo eleg. kasetii iz imit. usnja, poleg **1 tucat teh rezil K 12·—.**

Bela Kestler, Dunaj XVIII/3, Julienstr. štev. 18/15?.

Bližajo se veliki dnevi sreče!

V času do 1. febr. 1917 izžrebani bodo glavni dobitk sledečih zbornih srečk:

Novih srečk Avstrijskega rdečega križa	**300.000**	in **500.000**	kron
Turških srečk	**200.000, 400.000**	in **200.000**	frank.
3% zemljiških srečk iz l. 1880	**90.000**	in **90.000**	kron
3% zemljiških srečk iz l. 1889	**60.000**	in **100.000**	kron

17 žrebanj vsako leto! Svota glavnih dobitkov l. 1917: **3,230.000 kron** oziroma frankov.

Mesečni obrok samo K 7·— oziroma K 3·75.

Te srečke imajo trajno denarno vrednost in je izguba denarja kakor pri loterijah v slučaju neizžrebanja izključena! — Zahtevajte brezplačno pojasnilo in igralni načrt, hitite z naročilom!

7 90 **Sreckovno zastopstvo 12, Ljubljana.**

Dobro „IKO" uro

vsak občuduje in zaželi, kajti ona je

mojstrsko delo urarske umetnosti!

Razpošilja se po povzetju Neugajajoče zamenjam!

Velika izbira ur, verižic, prstanov, lepotičja, daril itd. v velikem

krasnem ceniku,

katerega zahtevajte zastonj in poštnine prosto.

Zlato uro zastonj!

Natančneje v krasnem ceniku, ki se pošlje zastonj in poštnine prosto.

Tako sodijo vse stranke: Tisoč takih pisem Vam lahko pokažem.

Po letih še ni popravila potrebna!

Moji znanci so zelo iznenadeni da ona kovinasta ura, katero sem pri Vas kupil K 4·10, se ni bila popravljena in gre vedno dobro. Pošljite mi sedaj ravno tako za mojega nečaka. Vsoto K 4·10 pošljem istočasno po poštni nakaznici na Vas.

Vas najlepše pozdravljam

Skaričevo pri Krapini. Franc Mlinarič, pos.

Vse ure so natančno preizkušene!

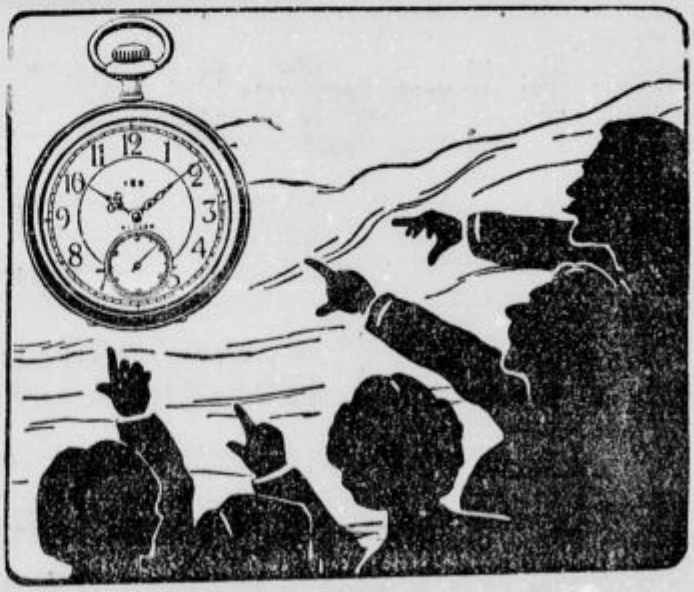

Lastna znamka „IKO" svetovnoznana.

Svetovna razpošiljalnica

Lastna protokolirana tovarna ur v Švici.

H. SUTTNER samo v LJUBLJANI št. 1.

Nobene podružnice.

Svetovnoznana radi razpošiljanja dobrih ur.

Nobene podružnice.

Vojna zapestna ura

natančno regul. in redna. Nikel ali jeklo K 12 — 15 — 20.— z radij. svetilo. kazal. K 16 — 20 — 24 — v sreb. okr. K 18 — 24.— 28. — z rad. svet. kaz. K 30 — 36.— srebr. zap. ura na elast. K 30 — 36 — 40 — 14 k. zlata zapestna ura na elast. K 100 —, 120.—, 140 — 3letno pismeno jamstvo. Pošilja po povzetju. Nikak rizik! Zamena dovoljena ali denar nazaj.

Prva tovarna ur JAN KONRAD

c. in kr. dvorni založnik Brüx št. 1555 (Česko)

Na željo se vsakomur zastonj pošlje moj glavni cenik.

500 K

vam plačam, ako Vaših **kurjih očes, bradavic** in **trde kože** tekom 3 dni s korenino brez bolečin ne odpravi

RIA-BALSAM.

Cena lončku z jamstvenim pismom **K 1·50, 3 lončki K 4·—, 6 lončkov K 6·50.**

Kemeny Kaschau (Kassa) I., postni predal 1 19 Ogrsko.

100 000 zahvalnic.

Kuverte s firmo, pisma, račune itd.

izvršuje natančno po naročilu

Katoliška tiskarna v Ljubljani.

2713 (6)

KUPUJEM

in plačam najboljše cene za **orehove, češnjeve, hruševe, javorove, gabrove** **HLODE** in **bukove plohe,** kakor tudi **kostanjev les.** Ponudbe naj se pošiljajo na **HUGO KRALJ, Ljubljana, Wolfova ulica št. 6.**

Ustanovljeno leta 1893. Ustanovljeno leta 1893.

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom

sprejema in obrestuje hranilne vloge po

4 3/4 %

Rentni davek plačuje iz svojega. Zunanjim vlagateljem so za pošiljanje denarja na razpolago brezplačno položnice poštne hranilnice.

Zadruga dovoljuje posojila v odsekih na 7 1/2, 15 ali 22 1/2 let, pa tudi izven odsekov proti poljubno dogovorjenim odplačilom. — Dovoljuje se ranžiška posojila proti zaznambi na plačo in zavarovalni polici ali proti poroštvu. Prospekti na razpolago.

Društveno lastno premoženje znaša koncem l. 1915 K: 519.848·40. Deležnikov je bilo koncem l. 1915·1924 s 15.615 deleži, ki reprezentirajo jamstvene glavnice za 6,089.850 K.

Nacelstvo

Predsednik: **Andrej Kalan,** prelat in stolni kanonik v Ljubljani.

I. podpredsednik: **E. Remec,** c. kr. profesor v Ljubljani.

II. podpredsednik: **Karol Pollak ml.,** tovarnar v Ljubljani.

Člani: **Ivan Dolenc,** c. kr. profesor v Ljubljani. **Zajc Albin,** c. kr. rač. oficijal v Ljubljani. **Anton Kralj,** tajnik Zadružne zveze v Ljubljani. **dr. Merhar Alojzij,** gimn. profesor v Ljubljani. **dr. Jakob Lokovic,** odvetniški kandidat v Ljubljani. **dr. Ivan Lapež,** odvetnik v Ljubljani. **Ivan Sušnik,** stolni kanonik v Ljubljani. **Anton Sušnik,** c. kr. g. profesor v Ljubljani. **dr. Viljem Schweitzer,** odvetnik v Ljubljani. **dr. Ales Ušeničnik,** prof. bogoslovja v Ljubljani. **Fran Verbic,** c. kr. gimn. prof. v Ljubljani. **Ignacij Zaplotnik,** katehet v Ljubljani.

Nadzorstvo:

Predsednik: **Anton Eržič,** c. kr. profesor in kanonik v Ljubljani. — Člani: **Anton Cadež,** katehet v Ljubljani. **K. Gruber,** c. kr. fin. rač. oficijal v Ljubljani. **Ivan Mlakar,** profesor v Ljubljani. **Avguštin Zajc,** c. kr. rač. revizent in posestnik v Ljubljani.

! Ako še niste, pošljite naročnino! !

Deteljno seme,

suhe gobe, kumno, janež, repno, korenjevo, razna travna in druga domača semena, kakor tudi prazne vreče kupuje **Lever & Urbanič, Ljubljana,** Wolfova ulica 12.

Ljudska posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani

sprejema prijave na

V. 5 1/2 % avstrijsko vojno posojilo

po objavljenih pogojih, tako da stane nominalnih K 100.—:

I. 40 letno 5 1/2 % amortizacijsko državno posojilo 92 kron.

II. 5 1/2 % dne 1. junija 1922 povračljivi državno zakladni listi 96 kron.

Vrednostni papirji avstr. vojnega posojila se sprejmejo v brezplačno shrambo in upravo.

Izdaja konzorcij „Domoljuba". Odgovorni urednik **Jožef Gostincar,** državni poslanec. Tiskala Katoliška tiskarna